PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XIII БЕРЕЗЕНЬ, 1972 ЧИСЛО 3

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ
РІК XIII БЕРЕЗЕНЬ, 1972 Ч. 3
Виходить раз у місяць
Видає
СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ
Редагує Редакційна Колегія
Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN
No. 3 MARCH, 1972 VOL. XIII
Monthly Publication
Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
Edited by Editorial Committee
NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати ковєрту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
Т. Шевченко — Недавно я поза Уралом	1
Б. Антоненко - Давидович — Відоме і дороге ім'я	1
Левко Ромен — Вітраж (пам'яті Алли Горської)	2
Зоя Плітас — Моя подорож до Аргентіни	4
В. Сарчук — Рідна Школа як перед'умова	9
Я. Голець — Українська писанка	12
М. К—ка — Великодні обряди	13
"Broadcaster — Priest and Prophet	15
Н. Н. — John Mykytuk	17
Відділ для дітей	18
Олекса Грищенко — Коли розлучуючися двоє	19
О. Торошенко і І. Іваночко — Звіт пров. з'їзду східньої Канади	21
Громадська і родинна хроніка	22
Річні звіти відділів	30
Домашнє господарство	32

ЗАПРОШУЄМО НА ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ І ВИСТАВУ

Албертійська управа Союзу Українок Канади улаштовує спільними силами едмонтонських відділів на ВИСТАВУ КЕРАМІКИ — власність пані Ольги Фіголь на ВЕСНЯНІМ ЧАЮ.

Ця вистава відбудеться 25 і 26-го березня від години 2:30 до 5:00 по полудні в Авдиторії Св. Івана 10611 - 110 Аве.

Запрошуємо всіх зацікавлених на Виставу і Чайне прийняття.

Ольга Ганночко, голова
Докія Корпан, секр.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Пам'ятник Т. Шевченкові в Буенос Айресі, Аргентіна. Скульптор Л. Молодожанин. Гл. репортаж п. з. „Моя подорож до Аргентіни" д-р З. Плітас на ст. 4.

ЗБІРНИК ПІСЕНЬ НА СЛОВА ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Головна Управа Союзу Українок Канади, на пам'ятку Ювілейного Року 100-річчя з дня народження поетки і письменниці Лесі Українки, видала гарний збірник пісень на її слова, під назвою „На крилах Пісень".

У цьому збірнику поміщено двадцять-п'ять пісень, написаних різними композиторами, зокрема клясиків і сучасних.

Більшість пісень є сольо-співи в супроводі фортепяно, п'ять пісень для жіночого хору і одна пісня „Жалібний Марш", (Умер Батько Наш), музика М. Лисенка, для мішаного хору в супроводі фортепіяно.

Книжка видана на гарному папері з твердою обкладинкою, оформлення пані Дарії Бродгед.

Українські музики та любителі музики, а головно співаки чи співочі гуртки-хори повинні зацікавитися цим цінним і гарним збірником, придбати його та належно використовувати.

Головній Управі Союзу Українок Канади, яка на той час перебувала в Торонті належиться велике признання й подяка за це висококультурне видання.

Хто хотів би набути цей збірник, просимо звертатися на подану адресу.

Ukrainian Women's Association
10168—100 Str.
Edmonton, Alta.

Сергій Яременко.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XIII БЕРЕЗЕНЬ, 1972 Ч. 3

„Відоме і дороге ім'я"

ТАРАС ШЕВЧЕНКО!...

Просте селянське ім'я, одверте і гостре мужицьке сло-во.

Чи думалося тим володарям неозорих ланів і мільйонів кріпаків, чи снилось тому вчителеві малого Шевченка, який не побачив у хлопця кебети „ні до шевства, ниже до бондарства", що це непоказне ім'я стане відоме й дороге не тільки кожному в Україні, але у широких світах, що воно лунатиме й у наступних віках і стане всім гнобленим земної кулі символом гніву й любові, боротьби й перемоги.

Де, в якій ще країні знайдеш такого речника свого народу, що втілив би в собі всі болі, жалі і сподівання народні і своїм огненним словом освітив би дальні обрії часу і простору?

Хто ще, як Тарас Шевченко, промовив світові про свій знедолений народ, що майже загубився був на вибоїнах та вирвах історії, на тих „роспуттях велелюдних"?

Чиє ще поетичне слово взяли собі так близько до серця люди не тільки на рідній землі, а й скрізь, де панують соціяльна несправедливість, визиск і національний гніт?

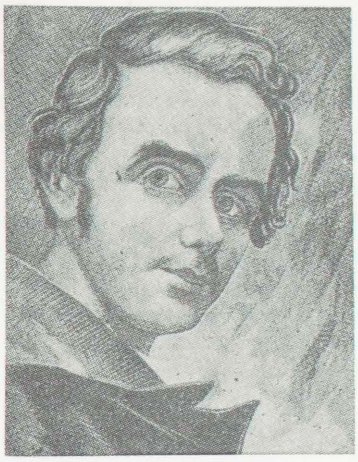

Тарас Шевченко
Гравюра на дереві — К. Козловський, Київ 1964

В якому ще велетневі думки й почуття так щільно й так гармонійно сплелися в одне неподільне ціле глибоко національне єство та звучання його слова?...

Російські царі забирали в українського народу багато з того, що він здобув собі у визвольній війні 1648 року під проводом Богдана Хмельницького, коли повстав проти шляхетської Польщі.

1764 року скасовано рештки автономії України — гетьманщину Кирила Розумовського; 1775 року зруйновано останню твердиню збройної сили українського народу Запорозьку Січ; 1785 року надано „благородноє малоросійськоє дворянство" козацькій старшині і закріпачено селян та частину козацької сіроми. Послідовно, з належною періодичністю здійснюється великодержавна нівеляційна політика цариці Катерини, яку вона накреслила в листі до князя Вяземського: „Малая Росія, Ляфлендія і Фінляндія суть провінції, які будуть управлятися конфірмованими для них привілеями..."

А великий народ, який заступаючи татарам шлях на Захід і знесилюючись у безнастанній боротьбі з мусульманським Сходом, зумів напружити ще раз свої сили й скинути кормигу

Т. Шевченко

НЕДАВНО Я ПОЗА УРАЛОМ

Марку Вовчку

Недавно я поза Уралом
Блукав і Господа благав,
Щоб наша правда не пропала,
Щоб наше слово не вмирало;
І виблагав. Господь послав
Тебе нам кроткого пророка
І облечителя жестоких
Людей неситих. Світе мій!
Моя ти зоренько святая!
Моя ти сила молодая!
Світи на мене, і огрій,
І оживи моє побите
Убоге серце, неукрите,
Голодеє. І оживу
І думу вольную на волю
Із домовини воззову.
І думу вольную... О доне!
Твоєю думу назову.

шляхетської Польщі, народ, що марив стати нарешті господарем власної долі, цей народ тепер обернуто на кріпаків...

Але в цьому народі ще жили спогади про втрачену ілюзорну волю, ще подекуди доживали віку старі, що бачили Коліївщину, самі брали в ній участь, як той Шевченків дід гайдамака, оповідання якого про Ґонту й Залізняка так вразили колись малого Тараса. Жевріли спогади про те, як „вічної пам'яті бувало у нас в гетьманщині колись" і серед окремих дрібномаєткових дворян, які тужать за „старожитніми правами й вольностями", захоплено читаючи рукописні списки „історії русов", цього цікавого твору невідомого палкого автора, де подано не стільки історичний матеріял, скільки списано всі кривди, які вчинив царат українському народові...

Коли народ спить, оповитий глибокою летаргією, що майже межує зі смертю, коли можновладці не тільки що ставлять під сумнів, а часто-густо заперечують саме існування його самодостатньої індивідуальности, тоді мало що можуть зарадити „супліки", які пишуть за народ його зичливці! Сам народ повинен сказати за себе своє слово і тим словом збудити свою „хиренну волю".

І таким словом народу українського став „Кобзар" Тараса Шевченка. Це — не тільки геніяльний художній твір, це — феноменальне явище, чудо, як казали в давнину, коли незрячий прозрів, щоб побачити себе й батьків своїх, коли німий заговорив, щоб сказати за всіх, звернутись до мертвих, живих і ненароджених земляків своїх...

Борис Антоненко-Давидович

Левко Ромен

ВІТРАЖ

(Пам'яті Алли Горської)

. . . Возвеличу
малих отих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
поставлю слово . . .
Т. Шевченко

При кінці 1971 року українська преса у вільному світі відмічувала роковини трагічної смерти художниці Алли Горської, яка була замордована 20 листопада 1970 року в домі її тестя у місті Васильків 50 миль від Києва в Україні. Алла Горська була загально знаною діячкою мистецтва та активним членом української спільноти.

З приводу цих сумних роковин цю поему „Вітражі" надіслав до редакції „Промінь" її автор Левко Ромен. Поміщуємо її з припізненням, а рівночасно з подякою авторові.

Редакція.

— Тобі, пророче наш Тарасе —
Таж у когорті я Твоїй! —
Для правд навчання й для окраси
Посвячую тут хист я свій!..

— Служить народові своєму —
На шлях Ти правди скерував:
Борні священну цю поему
Створить-прожити наказав...

Так мужня мучениця Алла,
Не дбаючи про славу й стаж, —
Здобить — із тремтом — починала,
В ім'я науки той вітраж...

Палав той запал неофіта
(Ще вйхрились чужі слова, —
Лучить тямкй з чужого світа),
Та мова вже бринить нова, —

Дарма́! — погорджувана ти́ми,
Хто „палку взял"... і вже „капрал",
І перед бранцями новими
Клене: наш ворог — „капітал"!..

От „революція" й — готова...
Їм інші мови всі — на сміх...
Таж по „кацетах" їхня мова —
„Порозумілка" це для всіх...

Та це облуда — знаєм... знаєм...
Це — поцяцькований фашизм...
І „наглу ложь" їх проклинаєм,
Що цідить кров, патоки сліз...

— Батьків відступність несвідому,
В ім'я прапрадідних чеснот,
У часі бурі-хмаролому,
Як кожний чесний патріот, —

— Нехай спокутую й віддячу
За суперечність слова й діл...
Любов зречевити гарячу —
Це ж прихилити небосхил...

...Як не собі — хоча б нащадкам...
Їх завбача вона здаля
(Як давня марила колядка) —
Звіта ряснотою земля...

І буде нарід сам господар —
Плугатар сам і „пляновик"...
То й храмом станеться господа,
Як звати давній пращур звик...

Так марилось тоді мисткині,
Як зводивсь з обрисів Тарас...
Надать ще постать Україні,
Як волі хіть мовчущих мас...

І ось підвівсь Шевченко гнівний,
І сяйво б'є з обох долонь,
І встав він владно, богорівний,
А з уст пашать, немов вогонь,

До слуха й серц такі дохожі
Слова оці, щоб чув народ:
, Поставлю слово на сторожі, —
Хай береже усіх свобод..."

І жінку-символ пригортає,
У лівій книга, у руці,
А зір обуренням палає —
Рум'янці гніву на лиці...

Раділа Алла й помічниці,
Скінчивши цей надхненний твір...
Та дочекались громовиці —
Удар був варварський надмір...

Це гайдуки імпер'ялізму
Трощити кинулись вітраж...
Так інквізиція й на „схизму"
Не визвірялась, що аж-аж...

А це „старшой" того гайдуччя
Як глянув — хижо закричав
І кинувсь нищити поруччя,
І гуркіт „бранью" покривав.

А гайдуки — розбою раді!..
І затріщало навкруги, —
Ні скло, ні колір на заваді —
Беруть твердиню вороги!..

Це бачивши — мистці вжахнулись:
Таки... сподіваний фінал...
Перед капралами ж не вгнулись:
Хай височіє ідеал!..

Семикіну та Заливаху
Згадати слід як співтворців...
Уївсь і їм „аргумент страху" —
Та не схитнув і він мистців...

...Із їхніх символів знущались —
Зі „С п і л к и" виключили їх...
Вони ж настав тих не зрікались
Їх не зганьбив відступства гріх.

...Формалістичний — дорікали —
І не сучасний це підхід...
Свого ж „трудящі" дочекали!..
Від кого ж берегти свобід?!..

Отож очима зизували
На неї ті, що зіп'ялись...
Щорік — то тяжчий був для Алли,
Проте, змагалась, як колись.

Отак спливав їй рік по році...
Значок же в актах „потенц-враг"
Дошкульно мстивсь на кожнім кроці...
Був за життя нерівний змаг.

Збагнуть, любити світ — багатий
На громи й спалахи... квіток.
Палать, творити, звеличати
Життя Шевченківський зразок!

Щочас — в напрузі думка й нерви, —
Проєктів брак — он цілий стос...
Гайдуцтву ж служать і „резерви" —
Той невмирущий „малорос"...

„Капралам" байдуже до хисту
Чи марнування творчих сил...
І провели „роботу чисту"
Практичні специ „мокрих діл"...

Отож Тарасівцями будьте, —
То згинуть швидше й гайдуки,
Там знов Тарасові спорудьте
Вітраж, мов вівтар, юнаки!

В устах, серцях плекайте Слово:
Воно роз'яснить вам тямки...
Ще загуде воно громово...
Тож будуть з вас ще й козаки!

30-VIII-1971.

СЛІДИ

Коли наш старий сивий учитель помирав — покликав нас, молодих ще тоді, учнів до себе і сказав:

— Пам'ятайте, мої діти: великі речі є тільки ті, що позначені великим людським терпінням, сльозами або кров'ю. Люди вмирають, і щойно після їхньої смерті стають їхні вчинки мірою їхньої величі: вони кидають їх у забуття, або роблять вічними!

Колись я не розумів повнотою цих слів... Минули літа, і я чую, як ці слова, загублені десь, біжать за мною і гукають:

— Якою ж дорогою ти пішов, що не можемо потрапити ніяк на твої сліди?..

Я. Курдидик.

Відділ ім. Кн. Ольги в Стінен, Саск., складає нев'янучий вінок в пам'ять нашої членки, бл.п. Параски Шосталь, яка упокоїлась в серпні 1970 року в Кемсак, Саск. і засилаємо $5.00 на журнал „Промінь".

За відділ

М. Корковська, голова **М. Н. Козменюк, секр.**

Зоя Плітас

МОЯ ПОДОРОЖ ДО АРҐЕНТІНИ

Був холодний осінній вечір в четвер 25-го листопада 1971 р. коли я відлетіла з Торонта спеціяльним літаком, який віз нашу групу — 140 людей — до Буенос Айрес на відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові.

Цього року мені пощастило виграти в льотерії квиток на подорож до Арґентіни на відкриття пам'ятника Т. Шевченкові. Цю нагороду до льотерії дало Бюро Подорожі Астра — власники Люба й Теодосій Волошини. Дохід з цієї льотерії був призначений на струнну оркестру Музичного Інституту ім. М. Лисенка в Торонті.

Подорож була приємна. Мала добре товариство. Після смачної вечері загасили світла і ми всі відпочивали. Вранці нас привітано зустріло соняшне, тепле місто Буенос Айрес. Зустріла нас теж тепло українська арґентінська громада включно з жінками з Союзу Українок Арґентіни, як пані д-р Л. Іваницька — Голова Союзу, пані інж. К. Мурашко — заступниця голови, пані О. Бандура — секретарка, та інші. З літовища відвезли нас автобусами до готелю в місті, де ми добре відпочинули. Я мала кімнату спільно з пані Марією Божик, головою Союзу Українок Канади, відділ ім. св. кн. Ольги в Торонті. Вона дуже мила, симпатична й щира людина. Мені з нею було дуже добре.

По обіді нас відвідала пані Катерина Мурашко, яку я знала ще із студентських часів в Чехії. Довго розмовляли, згадуючи молоді наші літа. Пізніше пішли до міста. Катерина показала нам добрі крамниці, де можна купити гарні речі дешевше як в Канаді. Головне шкіряні вироби, вовняні светри, одяги, золоті речі, годинники, тощо.

Вечерею погостила мене й п-во Вертипорохів пані Оля Бандура. Так пройшов мій перший день в Буенос Айресі.

Урочистості з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові почалися від суботи 27-го листопада, як тиждень української культури. В багатьох крамницях головної торговельної вулиці Фльоріда, Союз Українок Арґентіни влаштував невеликі виставки українського народнього мистецтва у виставових вікнах, а найбільша була в одному з арґентінських банків: там стояли постаті гуцула й гуцулки, розвішений був килим, вишивки, розложені кераміка й різьба.

Отож, в суботу вранці ми пішли подивитися на ці виставки. Дуже гарно то було зроблено. Ходила я в більшости в товаристві Марії Божик та панства Олі й Степана Станьків з Торонта. Дуже миле товариство.

Того ж дня 27-го листопада пополудні їздили ми автобусами оглядати місто. Буенос Айрес величезне місто, найбільше в південній півкулі. Великі будови переплітаються з меншими будинками в гармонійну цілість прекрасної столиці арґентінської республіки. Люди Арґентіни відзначаються своєю елеґантністю, чоловіки добре одягнені, молодь — пристійна, без ознак „гіпіс"; жінки — гарні, чарівні. Всі арґентінці відзначаються швидкою мовою, тем пераментними рухами, життєрадісним поводженням. Дійсно люди південної країни.

Буенос Айрес лежить на березі річки Плата — найширшої річки в світі. Буенос Айрес це портове місто, має порт Санта Марія. І тому мешканці міста називаються „портеньос". В порті знаходиться багато складів зерна і худоби. Щодня відпливають і припливають океанські пароплави. Місто розділено на дві частини широкою вулицею, Рівадавія Авеню, найдовша в світі, 20 кілометрів довга. На північ від Рівадавія Авеню живуть багаті люди в гарних просторих будинках, там є найліпші крамниці, найкраще одягнені люди. А на південь — робітничий район, густо населений, гірші будинки, малі крамниці. Ці дві частини міста дуже різняться своїм виглядом. Оглянули ми Катедру, Рожевий Будинок Уряду на Травневій площі, де відбуваються державні паради. Бачили Парлямент збудований в неоклясичнім італійськім стилі. Були в частині міста Бока, яку заселили італійці ще в минулому століттю. Там вузенькі вулички з характерними малими будинками, прикрашені залізними орнаментами, забарвлені яскравими фарбами. Там в одній вузькій вуличці знаходиться на відкритому місці театр, де будинки роблять природні декорації. Але в місті є велика будова театру ім. генерала Сан Мартіна. В місті пам'ятників. На найширшій в світі вулиці Нуеве де Жуліо Авеню красується обеліск у формі стріли, білий і блискучий. Збудований він в пам'ять заснування міста Буенос Айрес. На площі Сан Мартін є пам'ятник найбільшому арґентінському герою генералу Дон Хозе де Сан Мартіну. В місті багато теж парків, особливо в північній частині міста. Від 1913 р. збудована в місті підземка. Ще є в місті великий оперний театр, де відбуваються теж

концерти визначних світових артистів, також симфонічної оркестри та балету — це театр Колон. Взагалі аргентінці дуже люблять музику. Їх національний інструмент — гітара. На вулицях міста багато кіосків, де продають квіти; а в інших — журнали, газети, карточки. Теж є багато музеїв. Заходили ми оглянути одну школу, де в кожній клясі висіли великі картини з життя аргентінців піонерів. А надворі влаштовано дитячий садок. Потім ми оглянули цвинтар, де збудовані великі склепіння для цілої родини, мавзолеї. Деякі склепіння дуже коштовні, виложені золотом дорогоцінними камінням.

Ввечері 27-го листопада були ми на прийняттю в українському товаристві „Відродження". Були там промови, привіти. Потім перекуска з вином. Було багато присутніх місцевих і приїжджих гостей. Також багато молоді.

В неділю 28-го були ми в православній церкві. Церква маленька, бідно виглядає, хоч гарно прикрашена рушниками на образах. Цю церкву колись збудували араби, потім її купили жиди. І у них українці винаймають цю церкву. Служив владика Іов з о. протопресвітером Арійчуком та ще кількома священиками. Людей було небагато. Невеликий, але гарний хор. М. і. православна громада цієї церкви вже купила місце для побудування церкви і тепер збирає гроші для цієї цілі.

В неділю 28-го листопада о 5:30 попол. відбувся концерт танцювального ансамблю „МУНО „Калина" та дівочого хору і квартету „Калина" з Торонта, які приїхали спеціяльно для виступу в Буенос Айресі під час урочистостей з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові. Керівник хору — Параня Гарасимчук, керівник балету — Семен Джуган. Програма була дуже гарно виконана. Танцювали дуже добре, присутні нагородили їх рясними оплесками.

В понеділок 29-го листопада вранці поїхали ми з Буенос Айрес потягом до купелевого міста Мар дель Плата, яке знаходиться на побережжі Атлантичного океану на південь від Буенос Айресу. Дорога тривала 6 годин. Пробули ми там неповних три дні. А в той час в Буенос Айресі продовжувалися святкування українського тижня. Так в понеділок 29-го відбулася Пресова Конференція і прийняття для делеґатів і гостей, що влаштував Комітет Будови Пам'ятника Тарасові Шевченкові. А в середу 1-го грудня ввечері відбувся публічний відчит проф. д-ра Анхель Х. Баттістесса, члена аргентінської Академії Літератури на тему

Д-р Зоя Плітас — авторка репортажу і учасниця відкриття пам'ятника Шевченкові в Аргентині.

„Тарас Шевченко — поет свободи". Це теж організував Комітет Будови Пам'ятника.

Отож, від понеділка 29-го були ми в Мар дель Плята. Це велике туристичне місто засноване в 1874 р. Має населення 400,000, а під час літнього сезону приїздить сюди до 3,000,000 туристів. Від Буенос Айрес до Мар дель Плята проїздили ми місцевість, яка в більшости рівнина, пасовиська для худоби. Тут розводять коров, овець. Аргентіна експортує волове м'ясо та шкіряні вироби. Теж вовну. Молочарство тільки тепер починає розвиватися, вже машинами почали доїти корів. В околицях Мар дель Плята крім пасовиск видно й оброблену землю. Плекають тут головне пшеницю, кукурудзу й картоплю. Картоплю теж експортують. В Аргентіні мають теж каменоломні, добувають граніт та доланіт. Робітники там головне з Чіле. Також випалюють цеглу, яку продають автами (така міра для цегли). Ще плекають квіти для експорту, найбільше гвоздики. Аргентінська національна квітка — „Фльора себо". Серед дерев багато тут евкаліптів, сосни різного роду. Зустрічаються теж пальми.

Першого дня в Мар дель Плята ходили ми купатися на пляж. Хоч ще нема літнього сезону, але пляж переповнений, бо була гарна тепла погода. Літо починається тут 21-го грудня. Вода приємна, свіжа. Пісок темний і гарячий, можна попекти собі ноги. Температура вдень була 80°Ф. і більше, а вечорами холоднувато, бо віє вітер з океану. Бувало 60° - 56°. На другій день оглядали ми місто та околиці. В центрі міста багато великих будинків, готелів. Щороку будують багато нових будинків. А малі хати

Одна з релігійних святинь Арґентіни

лишаються тільки в окремих районах та на передмістю. Це гарні багаті вілли з квітниками навколо. Мар дель Плята має два університети, музеї, картинні галерії, касіно, театр. Пляж тягнеться більше як 10 миль. Торговельно-фабрична частина міста різниться від центру своїми забудованнями. Порт в Мар дель Плята є найбільший в Арґентіні. Там багато рибальських кораблів різних кольорів та конструкції. Рибалки — різної національности, в більшости італійці та іспанці. Щодня відпливають ловити рибу більше як 300 човнів. Теж в порту багато є фабрик, де рибу консервують та приготовляють для експорту, а частину — для споживання в місті. В порті багато рибних ресторанів та крамниць з рибою.

Над берегом океану стоять великі будинки Касіна, де грають рулетку та інші гри. Там є 114 столів для рулетки. Одно Касіно є державне, а два приватних в готелях. Під час сезону Касіно переповнене, буває до 24.000 грачів. В Касіно є теж спортова заля, як також заля для міжнародніх конвенцій.

В місті багато ресторанів і нічних клюбів. М. і. ми знайшли там український ресторан, де власником є українець і німець. Там наша група мала спільний обід (30 осіб), де нас добре погостили та приємно провели вечір. М. і. обідають там після 9-ої год. вечора. А від 1-ої до 3-ої попол. мають „сієсту" і багато крамниць буває зачинених.

Того самого дня їздили ми оглядати околиці Мар дель Плята. Місцевість дуже гарна, не тільки рівнина, але й горби, ліски та озера. Так проїздили ми Лаґуна де льос Падрес, куди їздять туристи на прогульки та ловити рибу, або їздити на човнах. А в парку Комет грають ґольф, польо, а діти їздять верхи на спеціяльної породи маленьких коніках. Відвідали ми фарму — ренч Валентина Мартина, який має 500 гектарів. Головне там випасають худобу, яка залишається на пасовиськах цілий рік. Є ренчі й більші, до 3-5 тисяч гектарів. На полуденок зупинилися ми в Естансра — будинок в лісі коло озера, де для нас було приготовано „барбек'ю". Волове м'ясо пеклося надворі коло багаття, теж пеклися ковбаски та кишки з кашею. Під деревами стояли столи, де ми й обідали. Під час їжи нас розважали „Ґаучо" — арґентінські хлопці в національних убраннях співали свої народні пісні, ліричні, мелодійні з властивим їм південним темпераментом. Було їх четверо. Приграваали до співу на гітарах. Всі ми були захоплені їхнім співом.

Оглядаючи місто, зайшли ми до церкви в домі для сиріт. Цей дім побудували робітники Касіно, а церкву подарувала одна багата родина в 1956 р. Коштувала 2 з половиною мільйона. Весь матеріял був привезений з Европи. Церква збудована у візантійському стилі. Статуя Божої Матері зроблена з одного куска білого мармору. В цім Домі для сиріт міститься теж школа для малих і старших дітей.

Третій день в Мар дель Плята, 1-ро грудня — ми не мали спеціяльної програми. Ходили купатися та вигрівалися на сонці. Також оглядали крамниці та купили де-які дрібниці на спогад нашого побуту в Мар дель Плята. Ввечері верталися до Буенос Айресу літаком. Тривало то нам десь 3/4 год. А в Буенос Айресі приєдналися ми до дальших святкувань з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові.

В четвер 2-го грудня о 5-ій год. попол. Союз Українок Арґентіни зорганізував зустріч з делеґатками та гостями з-за кордону. Перед

початком офіційної програми присутні (десь 50-60 жінок) оглянули виставку вишивок. Потім подали перекуску й чай з солодким печивом. Програма розпочалася привітальним словом Голови Союзу Українок Аргентіни пані д-р Лідії Макаруха-Іваницької. Потім представила всіх присутніх делеґаток і гостей секретарка С.У.А. пані Ольга Бандура. Були присутні: пані Ольга Гарачук з Бразилії; пані Анна Мазуренко з Торонта — від СФУЖО і від ОУК в Канаді; Маруся Бек — визначна українська громадська діячка і бувша радна Дітройту, гість з Дітройту; пані Марія Квітковська з Дітройту — Голова Золотого Хреста в Америці й містоголова СФУЖО в ЗСА; пані Марія Солонинка — голова ОЖ ЛВУ Канади і від ОЧУСУ в ЗСА; пані інж. Леоніда Вертипорох — від Комітету Українок Канади, голова відділу в Торонто; пані Ганка Романчич із Сант Катерінс, відома громадська діячка, одна з основниць Союзу Українок Канади ще в 1924 р.; пані Марія Божик — голова Союзу Українок Канади, відділ ім. св. кн. Ольги в Торонто; пані Марія Харина з Філадельфії від Союзу Українок Америки; пані Мицик з Торонта від ОУК; пані Надія Гуґель з Чікаґо від сестрицтва церкви св. Володимира і св. Ольги; пані Лаґуста — від СУАмерики; пані Ніна Козій — заступниця голови С.У.К. відділ ім. св. кн. Ольги в Торонто; пані д-р Зоя Плітас — від С.У.К. відділ ім св. кн. Ольги в Торонто та від К.У.К. як бувша голова відділу в Торонто; пані Славка Стецько — як гість з Европи; пані Люба Янкович від С.У.К. відділ „Тризуб" в Торонто; пані Ніна Онацька — почесна голова Союзу Українок Аргентіни; пані Мороз — бувша членка С.У. Аргентіни, тепер живе в З.С.А. та інші. Кожна делеґатка і гостя зложили устне привітання та подяку за гостинність. Секретарка пані О. Бандура передала всім присутнім гостям відзнаку С.У.А., гарну різьблену брошку на пам'ятку про зустріч. На кінець привітала всіх присутніх пані інж. Катерина Мурашко, заступниця голови С.У.А. та голова Суспільної Опіки, та закликала пожертвувати на Суспільну Опіку. Збірка пройшла успішно.

Ввечері того ж дня відбулася пресова конференція з доповіддю д-ра Квітковського з Дітройту на тему „Рівні права людини". Багато цікавих думок висловили на цю тему також Владика Мстислав, Маруся Бек, пані Анна Мазуренко й ін. Промовляли українською мовою, а пані д-р Л. Іваницька, голова С.У.А., перекладала на іспанську мову для присутніх від чужинецької преси. Після програми була перекуска з вином та кавою.

В пятницю 3-го грудня українське товариство „Просвіта" влаштувало прийняття для делеґатів і гостей. Того ж вечора відбувся ґальовий баль, який зробив Союз аргентінсько-українських ґрадуантів і Союз аргентінсько-українських студентів. (М. і. українська аргентінська молодь порозумівалася з українською молоддю з Канади й З.С.А. українською мовою, бо одні не знали англійської мови, а другі — іспанської мови).

В суботу 4-го грудня вранці була архиєрейська Служба Божа в православній церкві. Служив митрополит Мстислав і архиєпископ Іов.

Теж в суботу була філателійська виставка Шевченківських значків, виданих з приводу відкриття пам'ятника Шевченкові, та штемпльовання аргентінською поштою листівок і листів в „Просвіті". Цю виставку влаштував Інформативно-Видавничий Інститут.

По обіді в суботу відбулася Служба Божа в католицькій Катедрі. Служив єпископ Андрій Сапеляк. Церква велика, гарна, нова (збудована в 1968 р.).

В суботу ввечері був улаштований Шевченківський Ювілейний Концерт з приводу 110-ліття смерти Т. Шевченка та відкриття пам'ятника Т. Шевченкові. Організував Комітет Будови пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі. Розпочався концерт відспіванням „Заповіту" хором мішаним з Аргентіни. Вступне слово сказав І. Чарнецький, голова будівельної Комісії Комітету. В програмі приймали участь згаданий вже мішаний аргентінський хор, співачка із ЗСА Галина Андреадіс, танцювальний ансамбль МУНО „Калина", танцювальний ансамбль т-ва „Просвіта", дівочий хор „Калина" з Торонта та словінський хор „Галлюс" з Буенос Айресу. Концерт пройшов з великим успіхом при переповненій залі театру Колісео (на 1750 місць).

В неділю вранці 5 грудня в одному з найкращих парків Буенос Айресу в парку Третього Лютого зійшлися тисячі представників української спільноти Аргентіни, З'єднаних Стейтів Америки, Канади, Европи, Параґваю, Ураґваю, Бразилії. Також були присутні гості аргентінці. Начислювали всього 11-13 тисяч народу, а з того — третина молоді. Була гарна соняшна погода. Перед пам'ятником вистроїлася з прапорами уніформована молодь, представники військових та інших українських організацій. М. і. з прапором Союзу Українок

Аргентіни стояла пані Ольга Бандура під час цілої урочистості. Міська оркестра Буенос Айресу відіграла гимни аргентінський та український. Голова Комітету Будови Пам'ятника Тарасові Шевченкові д-р Василь Іваницький відкрив урочистості, згадуючи, що „пам'ятник подарувала українська спільнота Аргентіни з нагоди 75-річчя прибуття перших українських еміґрантів до Аргентіни, де українці зазнали багато добродійства, а головне: мир і волю". Потім д-р Іваницький в супроводі проф. Анхеля Баттістесса, д-ра Едуарда Ґарсії та полковника Лісандро Сеґура підійшли до пам'ятника як Святочний Комітет. Тоді проф. Баттістесса відкрив заслону, яка прикривала пам'ятник. Цей пам'ятник складається з двох частин: постать Шевченка і брила-скульптура на тему „Гайдамаків" Шевченка. Пам'ятник Кобзареві України, Тарасові Шевченкові виконав мистець-скульптор Леонід Молодожанин з Вінніпеґу в Канаді. Під час урочистого відкриття пам'ятника співали „Заповіт" хори українського товариства „Просвіта" та Центрального Українського Комітету. Потім Владика Митрополит Мстислав положив перед пам'ятником великий вінок з білих квітів та соняшників від православних українців у вільному світі та примірник „Україна — енциклопедія для молоді", що видало Об'єднання Сестрицтв Української Православної Церкви в ЗСА. Митрополит Мстислав звернувся до присутніх з палким словом, що радісні переживання присутніх поділяє український народ на Батьківщині та у вільному світі. Далі Владика Мстислав відслужив Молебен у сослуженні Владик — Апостольського Екзарха для українців-католиків — єпископа Андрія Сапеляка і єпископа УАПЦ на Південну Америку — Іова та численного католицького і православного духовенства. Після того промовляли: канадійський амбасадор Альфрен Біссонет еспанською та англійською мовами; американський амбасадор Джон Дейвіс Ладж еспанською мовою, а почав свою промову українським „Вітаю Вас" та закінчив словами „Хай живе Україна"; проф. А. Баттістесс, д-р Е. Ґарсія та Леваллє від аргентінського уряду. Теж говорив президент Світового Конґресу Вільних Українців Йосип Лисогір з Ню Йорку.

Члени української спільноти поклали перед пам'ятником Тарасові Шевченкові урну із землею з України, з могили Т. Шевченка в Каневі. Після промов відбулася дефіляда молоді з прапорами. Майстром церемонії під час відкриття пам'ятника була пані д-р Лідія Іваницька, голова С.У.А., якій асистував інж. Юрій Іваник.

В неділю 5-го грудня о 4-ій год. попол. відбувся концерт „Просвіта — Шевченкові" — фестиваль української пісні і танку у виконанні мішаного хору т-ва „Просвіта" в Буенос Айресі, балету Т-ва „Просвіта" та Просвітянської Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка. Також грала українська оркестра сама і разом з хором. „Слово про Шевченка" сказав д-р Богдан Стебельський з Торонта. На закінчення всі учасники програми заспівали „Заповіт". Співали гарно. Так врочисто й величаво звучали слова нашого безсмертного Пророка Тараса Шевченка. Незабутні то були хвилини.

Ввечері 5-го грудня відбувся урочистий бенкет, в якому взяли участь понад 1000 осіб. Молитву провів Митрополит Мстислав. Після доброї вечері виступали з промовами представники різних українських організацій з різних країн.

Так відбулося величаве відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі. Тої самої неділі о 2-ій год. вночі відлетіли ми назад до Торонта. Подорож була з пригодами: мусіли приземлитися на Бермуді, бо не вистарчило палива. А прилетівши до Торонта, не могли ми приземлитись з огляду на велику мряку. Кружляли над містом більше години й примушені були летіти до Ню Йорку. Звідтам нас привезли до Торонта автобусами вже вранці у вівторок 7-го грудня (а мусіли ми бути в Торонті в понеділок 6-го грудня прибл. на першу годину дня).

Ось яка була моя подорож до прекрасної субтропічної Аргентіни!

Відділ ім. Лесі Українки в Овкбирн, Ман., складає $5.00 на нев'янучий вінок у пам'ять нашої дорогої членки, бл. п. Марії Бабій, яка упокоїлась на 7 січня, 1972 р. Родині покійної висловлюємо глибоке співчуття.

За відділ
Анастасія Грицак — голова Анна Баклащук — секр.

— — — —

У світлу пам'ять моєї дорогої сестри, бл.п. Франі Ковалишин, яка упокоїлась 16 листопада, 1970 року і мого дорогого брата бл.п. Ілька Бабія, який упокоївся 4 жовтня 1971 року, в їх світлу пам'ять складаю на журнал „Промінь" $10.00. Хай земля на чужині буде їм легкою.
Сестра Михаліна Токарчук, Ватсон, Саск.

— — — —

В першу річницю смерти нашого дорогого мужа, батька, дідуня і прадідуня, бл.п. Василя Лазаровича, який відійшов від нас 11 жовтня 1970 року в Саскатуні, складаємо нев'янучий вінок і на журнал „Промінь" засилаємо $10.00.
Дружина Анна Лазарович,
дочка Павліна, сини — Володимир і Никола. внуки і правнуки.

Василь Сарчук

Рідна Школа як передумова до навчання української мови в державних школах

Стаття під повищим заголовком була написана 1968 року та обговорена на рідношкільнім семінарі у Вінніпеґу. Є це праця довголітнього педагога, виховника молоді, оборонця та пропагатора української мови в Канаді. З огляду на її актуальність містимо її в нашім журналі, тимбільше, то тепер проводиться кампанія за фондами на рідношкільну фундацію ім. Василя Сарчука.

Редакція

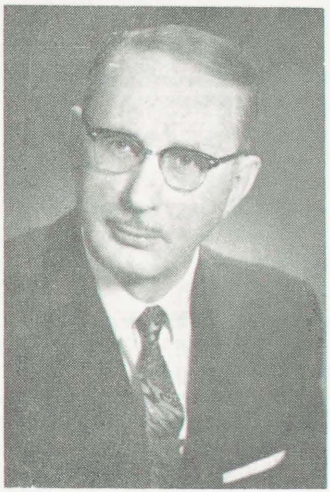

ВАСИЛЬ САРЧУК

Нашим питанням сьогодні є не лише те, щоб глибоко призадуматися над сучасними завданнями рідного шкільництва, але й те, щоб насвітлити взаємне відношення між Рідною Школою та іншими навчально-виховними установами, що діють у нашім етнічнім середовищі в Канаді.

Говорячи про принципи самоозначення народів, Вудров Вилсон сказав: „у всесвітній системі є державні й недержавні народи. Але немає народів ані великих, ані малих, ані середніх. Є лише народи; і всі **вони мають однакове право на життя, і на пошану до їхньої мови!.....** Історія доказує: Якщо нарід дійсно стоїть на тривкім становищі самозбереження, то не має жодної сили, яка могла б зупинити його на тім шляху, чи перешкодити йому в осягненні своєї мети".

Від себе скажу, що це відноситься до народів, які **хочуть** жити; які **вірять** у **прінціпи самозбереження.** Це відноситься до народів, які повсякденно доповнюють свою скарбницю культурних надбань; її красним письменством, піснею й музикою, художніми творами й наукою.

Це ті народи, які цінять і зберігають минуле. Для них історія минулих віків стає символом сучасного буття і дороговказом майбутнього. Це ті народи, які дорожать рідною мовою понад все... Це народи, які плекають її від колиски до скону життя, що жертвують величезним народнім майном, щоб запевнити здоровий розвій рідної мови... Це народи, що **слушно уважають мову душею свого народу.** Для них теж неоцінену вартість має древня слава й традиція, — а тим більше — народня прадідівська віра..... Це народи, що руководяться державницькою ідеологією, що все стремлять задержати живою ідею волі й незалежности.

Та в історії людства можна знайти чимало етнічних збірнот, які знаходяться сьогодні в протилежній стадії буття. Це народи, що нидіють у стані безрадного занепаду. Це такі етнічні спільноти, що тупцюють на однім місці, не знаходячи сили до ступневого розвою, а згорнувши руки — живуть — доживають останніх днів в сумерках слави минулих віків. Не знаючи якслід свого минулого, вони не журяться майбутнім, а ще більше не турбуються своєрідним культурно-освітним розвитком сучасности. Інколи засимільована інтеліґенція „етнічного походження" тулиться до чужих культур, та не раз радіє, що їй легше приходить матеріяльний добробут шляхом догідного винародовлення. А тимчасом полишена етнічна збірнота не має ні провідних сил, ні свідомости, ні знання, ні засобів кувати долю майбутніх поколінь у пригасаючім горнилі послабленого духового й соціяльного життя.

А як же в нас сьогодні? **Чи ми віримо в життєздатність нашої етнічної спільноти в Канаді, в її силу дальшого постепенного духового й громадського зросту в цій країні волі й людської гідности?!**

Сьогодні на відтинку розвою українознавства в нас існує дві чітко оформлених систем або розгалужень. Одна система полягає на приватно зорганізованім ріднім шкільництві, а друга на навчанні української мови, грамоти,

літератури в державних народних школах і університетах. Першу систему називаємо **РІДНИМ** шкільництвом, а другу **державним** шкільництвом.

Хоч українська провідна спільнота співпрацює досить задовільно в обох секторах шкільництва, то все ж таки є певні розходження думок, над якими варто застановитися і шукати гармонійного зближення цих двох окремих тенденцій. Є в нас одна поважна група свідомого, щирого громадянства, яке уважає рідне шкільництво головним, а то й одиноким засобом, що має силу задержати рідну мову живою між українським загалом у Канаді та при помочі цієї живої мови виховати наших дітей в знанні й дусі рідної культури й віри. На заході знову ж починає вироблятися думка в певнім секторі нашого громадянства, що українська мова й література має вже таке почесне місце й широке признання в державних школах, що ця система мовно-культурного виховання забезпечить світлу майбутність українознавству й культурному розвоєві нашої шкільної молоді. Правду кажучи, — це дві екстреми, бо між цими поглядами є третя група виховників, яка свято вірить, що й одна і друга система становлять цілість і творять одну вертикальну систему академічного навчання мови, літератури та остаточно історії рідного народу.

Що ж значить „навчання української мови" або будьякої іншої „другої" мови? Ще донедавна в канадійській шкільній системі навчання мови значило: пройти десять-дванадцять приписаних лекцій граматики, вивчити яких двісті слів, та сяк-так опанувати писемно певне число прикладів граматичних форм і виразів. У додатку студент мав прочитати кілька оповідань дуже сумнівної вартости. Остаточна мета була потрійна: по перше перейти кінцевий іспит „cum laudis"; по друге не журитися незнанням живої усної мови; а по третє забути якнайскорше те, що з таким трудом приходилось здобувати. Так ми колись вивчали латину та інші „forein languages." Сьогодні інший світ. У шкільних уставах вже немає „чужих мов" як предметів; говориться лише про вивчення других мов.

І системи змінилися!..... Сьогодні ми живемо в добі **практичної досконалости.** Департаменти Освіти зайняли правильне становище, що нема сенсу вивчати модерні, живі мови перестарілими методами клясичної мертвечини. Тому у навчанні французької і німецької мов вже пристосовано найновніші модерні методи навчання розговірної мови, грамоти й літератури, та остаточно навіть граматики. Як нам відомо, наші провідні учителі в повній співпраці з Комітетом Українців Канади дістали дозвіл увести одну з найновіших метод навчання розговірної мови в клясах середніх шкіл починаючи із сьомої кляси. Ціль цієї методи є, безумовно, навчити студента говорити українською мовою. Для державного й рідного шкільництва це величезний здобуток. Це великий крок вперед. Одначе, пам'ятаймо одно: найкраща метода не створить чуда, — і навчання живої мови і надалі лишиться трудним завданням в рідних і державних школах.

Коли ми укладали курси IX, X, XI, XII кляс, ми сподівались, що наше громадянство, заохочене признанням української мови в державних школах, так сильно візьметься до рідного шкільництва, так зміцнить його і так освідомить, що не лише пішле сотки мовно й культурно підготованих учнів до IX кляси в державних школах, але й обновить давні домашні школи, де бувало батьки шанували рідну мову та з гордістю говорили рідним словом до дітей своїх; де батько й мати із щирим піклуванням заохочували дітей своїх вивчати задачі та перероблювати вправи. Одначе, не так воно сталося! А шестирічний досвід у державнім шкільництві вказує, яка велика втрата це була для рідного і для державного шкільництва.

Ті діти третьої іміґрації, які прекрасно вишколені не лише вдома, але й в добре зорганізованих рідних школах, кажуть, що курс IX кляси такий елементарний, що не варто їхньої піддержки. Діти третьої й четвертої ґенерації, які взагалі не знають української мови, гірко нарікають, що курс IX кляси хоч і початкуючий, то з мовного боку для них затрудний і так „граматично обтяжений", що вони проходять його лише завдяки жертвенних і щирих зусиль учителів, але дійсно мови й літератури як не знали так і не знають.

Дуже поважне число випустників IX кляси знеохочені до крайности, і не хочуть записуватися на курс X-ої кляси. Тому число студентів у декотрих школах стає обмежене до тієї міри, що немає змоги продовжати навчання мови в десятій, а тим більше XI-ій, клясі.

Тут я мушу затриматися на хвилину над так званим „holding capacity", даного предмету. Які прекмети мусить мати шкільний предмет, щоб затримати увагу і прив'язаність студента? Вам може буде дивно, коли я скажу, що студенти не мають ніяких дійсних застережень про-

ти трудних шкільних предметів. Щоправда, вони не раз „гірко нарікають" на таке дивовижа як сучасна математика, — але це собі звичайне студентське нарікання, яке нічого не значить, бо по суті речі це для них визов, — це певна форма змагання проти абстрактного противника, — а вони природно мають замилування до всяких змагань, чи це завзята гра в футбол чи ментальний змаг з тяжкою проблемою в математиці. Отже, не трудність предмету відганяє студентів від української мови, але отя безнадійність, що в ограниченім приписанім часі вони не зможуть задовільно вивчати усну мову, правопис і читання та опанувати мовно сотки нових слів, виразів і граматичних відмінків та правил. Треба мати на увазі, що найбільша заохота для учнів є **задовільний попис** і те почуття гордости, що вони дійсно роблять ступневий поступ у данім предметі. Противно, студенти починають ненавидіти той предмет, що з одної чи другої причини, засуджує їх на певну невдачу.

Тому підготовче вишколення дома і в Рідній Школі є тим важливим психологічним чинником, що сприятливо ділає на відношення студента до української мови як предмету.

Уявім собі таке ідеальне положення. Студенти, що вивчали мову вдома й в Рідній Школі записувалися на курс у державній школі. Ці діти скоро входять в намічений курс. Вони самопевно читають, говорять, відповідають на питання та беруть повну участь у клясовім навчанні. Вони радо вивчають вправи й витяги з літератури, а як що продеклямують дещо, то аж любо послухати. Тоді і задачі з граматики, хоч і трудні, дають їм мовний підклад і краще розуміння змісту.

А що найважливіше, студенти які мають основи української усної мови починають зарані одушевлятися виховною літературою. Вона захоплює їх красою, силою духа й великими подіями боротьби людини проти зла, проти гніту і сваволі, — а тим більше боротьбу за своє народне буття, за свободу і незалежність.

Все це зводиться до того, що нам знову треба взятися до рідного шкільництва та зміцнити його і організаційно і науково ..... Ми можемо потішати себе найновішими методами в державних школах. Ми можемо твердити, що нові методи нам дуже багато поможуть у навчанні розговірної мови, — і дадуть певне задовілля студентам, але це взагалі не зменшує навчальної і виховної ваги рідного шкільництва, як того додатнього чинника, що дасть дитині знання, самопевність виразу і прихильне наставлення до вивчення цього предмету.

Досі ми говорили про студентів, але нам треба також подумати і про родичів, що мають діти шкільного віку. Яке в них відношення до рідної мови взагалі? Чи свідомі вони тих поважних труднощів щодо зорганізування і вдержування українських кляс у державних школах? Помимо повного управнення української мови в державних школах, практичне зорганізування кляс і забезпечення достаточного числа студентів у кожній клясі залежить, і надалі буде залежати, на зусиллях тих родичів, учителів і священиків, що є свідомо й щиро зацікавлені в рідним шкільництві .... Чому ж нема надії, що з часом ці труднощі минуться?

Поперше, українська мова, — так як і інші другі мови є виборним предметом з поміж поважного числа інших виборних предметів. У IX-ій, X-ій, або IX-ій клясі, кожний студент мусить записатися на два виборних предмети, а вибір великий. Отже тут іде віковічна боротьба про першенство предметів. По друге — українська мова не лише конкурує з французькою мовою, але й з іншими мовами, та з такими забавними „дисциплінами" як драма, домашня економія, художність і музика та ручні роботи. Хоч Середні Дивізійні Школи є зобов'язані навчати лише два виборних предмети, вони звичайно дають до вибору чотири й п'ять предметів і тим комплікують їх вибір і розклад часу.

Шкільні Ради є зобов'язані зорганізувати клясу і найняти вчителя для навчання будь котрого виборного предмету, на який є попит від студентів. Коли зголошується недостаточне число студентів на українську чи іншу мову, то їм дається до зрозуміння, що вони можуть брати цей предмет шляхом позаочних курсів і дістати при кінці року повний кредит за успішно вивчений курс.

Беручи все це під увагу, ми мусимо здати собі справу, що розвій у устійнення українських кляс у державних школах і надалі залежатимуть від ініціятиви родичів і щирої самодіяльности місцевих учителів і священиків. Досвід вказує, що найкращими організаторами кляс, це українські вчителі, які є свідомі своїх завдань. Та число їх обмежене і вони ніяк не мають ані часу, ані сили самотужки все це робити. Тому треба подбати, щоб батьки, цебто родичі, були добровільно заанґажовані в цім ділі. Ніде правди діти, але найсвідоміші й найактивніші родичі, це ті, що піклуються рідним

(Докінчення на ст. 33' обкладинка)

УКРАЇНСЬКА ПИСАНКА

Намалюємо собі в уяві картину старого українського села — праматері прекрасних і поетичних обрядів, пісень, леґенд, переказів, звичаїв .Весна... Ранок року. У селах печуть з тіста жайворонків, що мають символізувати приліт перших весняних птахів. При тому співають веснянок:

Співали дружечки, співали,
В решето пісеньку складали,
Поставили на вербі.
Як налинули лебеді із-за Дону,
Звалили решето додолу.

Хлопці та дівчата збираються на весняні ігрища — гаївки. А старші жінки з горнятками різної фарби сидять і покривають звичайнісінькі курячі яйця дивовижним орнаментом. Через хвилину-другу яйце перетворюється на чарівний витвір мистецтва, де у філігранному танці кольорів сплелися лінії. На одній писанці — сонце, розмаєне колосками жита; на другій — стрімко біжать рогаті олені; на третій — дівчата взялись за руки і танцюють коломийку.

Народились писанки ще у дохристиянський період. Найстарша з них, що дійшла до нас, — керамічна і належить до X століття. Вчені її появу пояснюють інтересом до таємниці зародження нового життя із звичайного курячого яйця, яку не могли розгадати древні слов'яни. Дехто вважає, що яйце було уособленням сонця і перед ним схилялись, як перед образом сонячного божества. З того часу виникло чимало вірувань, пов'язаних з писанкою. Вона увійшла у багато обрядів.

Українська писанка — Олені
Тло чорне, середній олень жовтий, по боках білі Всі лінії білі, зірки червоні, а сонечка в чотирьох рогах жовті а середина зелена.

Писанки на Україні — це не історія. У численних селах зберігся інший звичай навесні розписувати яйця, старі люди бережуть у пам'яті обряди, пов'язані з писанкою. Подорожуючи по Карпатах, де розташувались два дуже колоритні етнографічні райони — Бойківщина та Гуцульщина, у кожному селі, майже в кожній хаті я натрапляв на прекрасних писанкарок. Тут існує звичай: кожна жінка мусить навчитися цього мистецтва, воно переходить від матері до доньки і так далі. У першій-ліпшій хаті — на тебе чекає відкриття нових візерунків, мотивів. Причому кожне село, кожна сім'я має свою техніку розпису, малюнок, кольори.

Писанкарка Єлисавета Шкрібляк розказала мені цікаву новелю з життя.

Це було під час другої світової війни. Якось до хати Шкрібляків принесли пораненого солдата-полтавчанина. Доглядала його Єлизавета, як рідного сина. Солдат розповідав про свої степи і свої співанки. Чудним то здавалося Єлизаветі. А солдатові дивно було, що його звали легінем, і дивними були писанки на жовто-зеленій тарелі.

— То у ваших краях нема таких файних писанок? — розпитувала його господиня.

Через кілька днів воїн одужав і пішов. Узяв із собою писанку Єлизавети Шкрібляк. І було велике здивування, коли через 25 років той чоловік завітав до світлиці Шкрібляків.

—Йой, — одразу впізнала гостя стара Шкріблячка.

Колишній солдат розказував, як відшукав її хату.

— Повернувся я додому з війни, а писанка зі мною. І не розбилась. Сховав я її. І аж тепер подумав: може, мені в тих горах, де люди добрі, живуть, знов побувати. Але не пам'ятаю ні села, ні району, ні прізвища. Згадав я тоді про свою писанку, у книжках прочитав, що найгарніші на Івано-Франківщині пишуть, приїхав до музею. А там сказали, що це писанка з Яворова. Вже у Яворові пояснили: то тільки стара Шкріблячка такі зорі на чорному небі пише. І от я у вас, а писанка зі мною.

...Писанка дивує, радує око оригінальним малюнком, кольором. Мистецтвознавці її красу

(Докінчення на стор. 16)

ВЕЛИКОДНІ ОБРЯДИ

Великодні обряди є на часі, бо це якраз ми приготовляємося до великих свят Воскресіння Христового. Про Великодні обряди, традиції, звичаї в українському народі — є вже написано багато різних матеріялів, як документальних так і інформативних та різних спогадів з минулих святкувань. Цю літературу писали наші письменники, а скільки є вже написано і нашими провідними членами Союзу Українок. І між присутніми є авторки статтей присвячених Великодним традиціям. Кожного року в цю пору в наших часописах і журналах є багато матеріялу на цю тему, про що я певна, що ви читаєте. А вже останніми роками, то про ці святкування пишуть і в англійських часописах, говорять по радіо та телевізії.

Тому, що Великдень є суто релігійне свято, то святкування складаються найбільше з святочних обрядів, звичаїв. А що Великдень припадає навесні, то й прийнялося багато звичаїв народніх, весняного характеру. Деякі народні звичаї сягають в давнину, ще в поганські часи; в християнській добі ці звичаї сполучено з віруваннями, і це нове символічне значення як релігійний культ Великодня, увійшов в загальну культуру нашого народу.

З першим днем Великого посту, наші думки та пляни праці вже скеровуються на приготування до великого свята. За наукою нашої святої Церкви, ми стараємося додержувати піст, в молитвах згадуємо наших рідних, які відійшли від цього земного життя, приступаємо до Св. Таїнств сповіді й причастя, учащаємо на Великопосні Богослуження — це все з святочного обряду релігійного змісту.

І в той час вдома, кожна господиня чистить свою хату, дещо відновляє, прибирає — щоби всі жителі дому відчули прихід великого торжества. Звичаєм є, щоб і кожний член родини щось із убрання мав нового, щоб гарно одітися. А вже найбільше уваги присвячуємо писанці, бо писанка на Великдень це те саме, що кутя на Свят-Вечір. У нас українців писанка не лише досконале мистецтво — вона має релігійне і символічне значення. В давнині писанка означала прихід весни з обіцянками надії нового життя, здоров'я і щастя. А в новій ері християнства писанка стає символом Воскресіння на нове життя в кращому світі. І скільки то є чудових леґенд написаних про писанки!

І з такими приготуваннями ми приходим до останнього тижня Великого посту. Починаючи від Цвітної (Вербної) неділі, в пам'ять Тріюмфіяльного В'їзду Ісуса Христа в Єрусалим — коли то освячується лоза на пам'ятку пальмового віття і цвіту, що стелили дорогу Ісусові — ми входимо в Страстний тиждень — Четвер — страсти, переживаємо всі страждання Христові, Велика П'ятниця — винос плащаниці, Божий гріб, Велика Субота — відвідуємо Божий гріб — постимо. В цьому тижні вдома печуть паски, баби, готуються до Великодня.

Великодня ніч — всі спішать до церкви на Воскресну Літургію, величавий спів „Христос Воскрес", дзвони дзвонять, по літургії свячення пасок. Кожна родина принесла повний кошик їжі на освячення, в кошиках пишні паски, бабки, сир, масло, яйця, шинка, і все удекороване крашанками, писанками і вогник свічечки посередині сяє. Після освячення всі спішать додому. А вдома традиційно розговляються одним яйцем на знак взаїмної любови і пошани та єдности в родині.

Хочу звернути пильну увагу на що інше — як маємо ми зберігати всі ці культурні надбання нашого народу?

Уявіть собі, який може бути Великдень без цього всього, що я згадала — без посту, не очистити душі своєї, не брати участи в страсних відправах, не мати освяченої лози, не мати писанки, не пекти паски, бабки, не чути Воскресної пісні, не поділитися освяченим яйцем. Тоді наступає порожнеча, будний день...

Ставимо питання так як один автор писав: „Як прокласти кладку-місток поміж скарбницею культурного народу та індівідуальним серцем і розумом".

Ми можемо про ці традиції, обряди, звичаї говорити, писати, демонструвати дітям і молоді оповідати і ми це до певної міри робимо, але на мою думку цим єдиним способом ми вповні не збережемо наших традиційних звичаїв — це все конечно **практикувати** в кожнім українськім домі, в кожній українській родині. **Як ні,** — то це все залишиться лише споминами на папері. Безперечно є деякі звичаї, що під цю пору їх не можна в такій самій формі виконувати, але є способи, якими можна їх примінити до теперішних обставин. І це якраз було б на доказ продовження і збагачення народньої культури, — тут була б частинка і — **нашої творчости.**

Я завжди говорю про „практикування" з підкресленням. Нераз чуємо я українець!

Який?... Я православний! Який? Практикуючий? Ставмо питання таке саме і до нашої культури. Що з того, що я буду прилюдно, на сцені про українську культуру говорити, а не практикувати... Наприклад — діти в школі чи молодь в організації почує від учительки чи інструкторки пояснення і побачить демонстрацію, скажім писання писанок, або вироблення паски (як це і тут робиться), дитина зацікавиться, набере охоти, ...а в дома від мами не дістане підтримки, бо мама не має часу (це може бути в деяких випадках), але найгірше як ця мама поставиться байдужо і так може з примусу купить готову паску в пекарні, або й ні. Письменниця С. Русова писала „Горе тим, що кладуть собі метою земні блага".

Мама, яка має діти вдома, а спеціяльно підростаючі доні, обов'язково повинна Великодній кошик приготовляти спільно з ними, давати їм нагоду вкладати все до кошика, бо так вони будуть вчитися.

Мені здається — що в нас (загально) закрадається велика байдужість як до рідної мови так і до цих звичаїв і тому нам треба класти сильний натиск на те, що не лише в слові будемо зберігати наші звичаї, але що більше — **в практиці.**

Письменниця Н. Королева (так як Шевченко — чужого научайтесь, свого не цурайтесь) писала: „Не слід навчати ненависти до всього, що не своє, а слід навчати любити те **„своє".**

Згадаю і про Великодні гагілки (гаїлки) — веснянки, це такі танкові пісні з розмовою, які були дуже популярні на рідних землях. Молодь збиралась на церковній площі і виводила гагілки почерез всі три дні свят. Про цей звичай проф. Ст. Килимник зібрав чудовий матеріял, обширно описав про ці до-християнські і по-християнські гаїлки в своїх творах „Український Рік у Народніх Звичаях".

Тут в Канаді по околицях декуди практикували виводити гаїлки, бо й я, хоч в Канаді роджена, але маю дуже милий спогад цих гаїлок. Сходилися старші й молодші й круг церкви виспівували, забавлялися — „огірочки", „фіялочки", „зайчики", „горобчику пташку", „посаджу я грушечку", й інші. По містах це не прийнялося, бо обставини інші, прямо площі не відповідні. Пригадую, що Ман. Пров. Екз. Союзу Українок одного часу серйозно застановлялася, щоб підшукати людину — талант пера — і приспособити багато цих гаїлок до сцени, щоби молодь і дітвора могла їх вивчати і виводити на весняних імпрезах.

До святочних обрядів належать і „Проводи" — це в неділю Томину, коли виходять на цвинтарі і відправляють на могилках покійників. Також майже у всіх громадах в цю Провідну неділю відбувається „спільне свячене" — святочний обід, який завжди наші членки приготовляють. Це спеціяльне свячене має це саме значення, що й Свята Вечера на Щедрий Вечір, де члени громади спільно засідають до стола як одна родина. А що найголовніше, як в громаді є самотні люди чи то старші чи молодші, які не мають змоги на Великдень мати свяченої паски, то в цей день вони стають членом великої родини — громади — і спільно споживають свячене.

В такий День Торжества, стараймося вчинити і добродійство, нехай це буде лише Богу відоме, як знаємо про таких людей, що не мають до кого пригорнутися, обдаруймо їх паскою або краще запросім до нашого стола — гріхом було б, щоб посеред нас, в цей день, християнська душа, а особливо українська душа почувалася сиротою.

Хай це все додасть нам сили і охоти приготовитися і святкувати Великдень по українському звичаю. На нас — українських матерях лежить християнський і народній обов'язок і ми не сміємо грішити супроти цього.

На закінчення — в нашій бібліотеці є твори проф. Ст. Килимника. „Український Рік у Народніх Звичаях" в історичному освітлені, тут описані різні звичаї, бо існували і відмінности цих звичаїв. Наприклад на Волині інакше обходили деякі свята, а в Галичині знов інакше, на Буковині ще інше, навіть були і відмінности по декотрих селах. Тому автор на вступі цих творів пише: „Український народе, пізнай себе", „Українська молоде пізнай себе", ці слова є його мотто в цих наукових працях.

„Поки народ-нація зберігає свої звичаї, зберігається і мова, нація існує... живе... втрачає народ свої звичаї, поступово втрачається і мова... нація завмирає".

Подбаймо щоби наші діти, наші внуки колись також згадували так про Великодну Ніч і тут в Канаді.

М. К-а.

В роковини смерти нашого незабутнього приятеля, бл.п. Петра Мороза, який відійшов у позасвіти 27 лютого 1971 року, в його світлу пам'ять замість вінка з найкращих квітів складаю$ 10.00 на журнал „Промінь".

Марія і Микола Іванець, Брентфорд, Онт.

PROMIN

Vol. XIII, 3 ENGLISH SECTION March, 1972

"Broadcaster — Priest and Prophet"

The Very Rev. Michael Bodnarchuk, parish priest of St. Demetrius' Church in Long Branch, Ont., was a participant of the above Conference as a member of the National Religious Advisory Council of the Canadian Broadcasting Corporation. The other Orthodox delegate was the director of radio and television of the Greek Orthodox Archdiocese of North and South America from New York.

Edit. note.

"The poor live by hope and the rich live by defensiveness," Dr. Albert van den Heuvel told the second annual meeting of the World Association for Christian Communication, North American Broadcast Section (WACC NABS) this week. He complimented the Roman Catholic Church in the United States for their current Campaign for Human Development which seeks to change the attitude of Americans toward the poor, saying "God speaks to us clearly through the mouths of the poor." "The biblical statement "the poor will be with you always', is a promise because the poor are the hope-mongers of our society."

164 religious broadcasters from the United States, Canada, Europe, Puerto Rico and South America including Roman Catholics, Protestants, Evangelicals, Orthodox and Jews gathered to explore the issues they must deal with in their communication ministry. Included were: the priestly and prophetic role of the broadcaster in our society, Cable television, satellites, marketing patterns, programming for children and youth, and polarization in our society.

Keynote speaker, Dr. van den Heuvel, director of communication for the World Council of Churches in Geneva, Switzerland, said the religious broadcaster "cannot be a cultural priest controlling and selecting the information to be given the masses." His work is "to instruct" and "to encourage" but this cannot be done apart from his own personal involvement in a local Christian community.

"Violence, poverty, injustice, spiritual defeat are not only local issues but also universal ones," declared Dr. Philip A. Johnson, London, executive director of the parent organization WACC.

Very Rev. M. Bodnarchuk

He said, "in a world so rich, dramatic, diverse and crowded with resources of intelligence, goodwill and hope, the job of the religious broadcaster is to build an awareness and to provide the setting in which solutions can be arrived at by the people of goodwill."

Heading a delegation of 40 United States Roman Catholic participants, Mr. Robert B. Beusse, director of the Department of Communications for the United States Catholic Conference, said his participation in WACC had "the endorsement of the Communications Committee of the United States Catholic Conference and the encouragement of the Pontifical Commission for Special Communication."

Mr. Beusse said the USCC was strengthening its communication ministry by merging its film and broadcast work. "This will make it possible for us to collaborate more extensively with the WACC in seeking a common purpose for social communication."

Rev. L. Maynard Catchings, Associate General Secretary for Communication for the National Council of Churches demanded that "someone put the finger on the media and tell them to begin serving mankind." He said he was tired of setting his alarm clock for 5 a.m. to be able

to see a good film on India or third world issues.

Catchings said the broadcaster may not always be a priest or prophet but "he must come before his microphone or camera dripping with the blood of human existence."

Defending the 300 religiously oriented radio stations (18 hours or more per week of religious programming), Dr. Armstrong, executive secretary for the National Religious Broadcasters, said that Christians desirous of spiritual nourishment should be able to tune in a Christian station for help twenty-four hours a day.

He said, "the Christian broadcaster must keep a tension between man's vertical relation to God and his horizontal relation to his fellowman."

Father Ellwood Kieser, Executive Producer of Paulist Productions questions the wisdom of investing so much capital by religious groups in broadcast equipment. He said, "We need to reach the uncommitted and this can only be done by sandwiching religious subjects between secular ones."

Fr. Kieser said, "Our function in a polarized society is not to preach or dictate answers to problems. We must be enablers so people can handle problems."

Neither radio nor God is dead according to Maurie Webster, Vice-President, CBS Radio Division for Division Services. Mr. Webster said that up to 6 p.m., the radio audience is larger than the television audience. In urging the broadcasters to use a marketing approach to radio, he suggested "a more extensive use of testimony in radio spots and programs." He also declared, "there are a lot of professionals waiting to be enlisted in the communication work of the church."

By using three of the 40 mural painted public walls in Chicago, Scott Craig, producer of prime time specials for WMAQ - TV, demonstrated "how to make something out of nothing." He declared that "research and imagination are far more important than budget in producing audience holding shows." He proved his point with excerpts from his specials on the poet Wachel Lindsey and Graceland Cemetery in Chicago.

Closed circuit television was utilized for a sophisticated version of "show and tell" in which 26 religious producers presented 45 radio and television spots and/or program segments. There was no official judging of the best work but Fr. Holtsnider's Franciscan TELESPOTS, J. Graley Taylor's Seattle prime time RIGHT ON! SUPERSTAR and Mennonite Ken Weaver's MARRIAGE SPOTS drew the largest applause.

Four new persons were elected to the Steering Committee of the North American Broadcast Section of the WACC. The new Steering Committee elected new officers as follows:

Chairman, Rev. Charles E. Swann, Presbyterian Church in the U. S., Atlanta, Ga.

Vice Chairman, Mr. Kenneth J. Weaver, Mennonite Church, Harrisonburg, Va.

Secretary-Treasurer, Rev. Ed. B. Willingham, Jr., Council of Churches Detroit, Mi.

Of the 164 persons registered (contrasted with 125 in 1970), there were 90 Protestants (NCC related), 48 Roman Catholics, 19 Evangelicals, 2 Orthodox and one Jew. Fifteen were from Canada, 2 from Puerto Rico, one from Colombia, England and Switzerland, In addition there were 35 wives, 22 children and 2 mothers.

The Conference and its new Steering Committee have agreed to hold the third Conference of this group from November 27 through 30, 1972, again at the Tides Hotel in St. Petersburg, Florida.

Українська писанка

(Продовження із 12-ої стор.)

прирівнюють до славнозвісних художніх мініятюр — індійських, іранських, японських. Мало не в кожному художньому музеї виставлено кращі зразки обрядових писанок. Тих зразків — величезна кількість. Так, Львівський музей етнографії й художнього промислу у своїй колекції має понад 15 тисяч писанок. Колекція започаткована ще минулого століття. Тепер досліджуються школи писанкових розписів. Найцікавішою визнана гуцульська. Проте й тут розрізняються окремі групи — неперевершеної краси мініятюри з села Космач, що світяться напрочуд тонким малюнком жовтих кольорів. Яворівські писанки грубші у рисунку, для них головними є не геометричні візерунки, а рослинні чи тваринні. Якщо влаштувати конкурс писанок, то не останнє місце на ньому посіли б твори жительок сіл Борустури та Кути.

Щоліта тисячі туристів, мистецтвознавців, любителів народного мистецтва вирушають у Карпати — на Гуцульщину, Бойківщину за тією красою, за тими високохудожніми зразками.

Я. Голець.

JOHN MYKYTUK

This the first time the Art Committee of St. Vladimir Institute has shown an exhibit of sculpture — John Mykytuk, Nov. 21 to Dec. 4, 1971.

John Mykytuk, a native Torontonian, is a self-taught sculptor. He has exhibited his works in a number of galleries in Toronto and has had a one-man show in Montreal. He has participated in several outdoor shows also. He won the Best Sculpture Award at the Festival of Arts in 1967, and the Huronia Festival in 1971, (unfortunately the biography omitted to mention where these festivals occured). He is presently a member of the Canadian Art Colony in Toronto.

Using various metals, Mykytuk expertly welds or solders them to create a wide variety of compositions. "The Hunter," welded black rods, is a metal version of the popular wooden eagle that the tourist buys in the Ukraine. Only his eagle is more sinister and cruel. On the other hand, "Wheat," a bouquet of rods with slivers of metal shavings soldered on, is delicate and kinetic. And the three-piece wall-hanging "Migration," birds flying wingtip to wingtip in either a V or inverted V formation is very effective and decorative.

Although his figures are usually linear, the illusion of substance and fullness is created by shaping fine sieve-like mesh as robes or wearing apparel covering the figure. The face of "Scholar" is expressive, and being bare-footed with staff-in-hand suggests an Oriental guru; while "Cossack" seems light-hearted and gay. Unfortunately, the four rods that represent legs in "Shakespeare" were too tapered at the bottom and gave the impression that he would topple over.

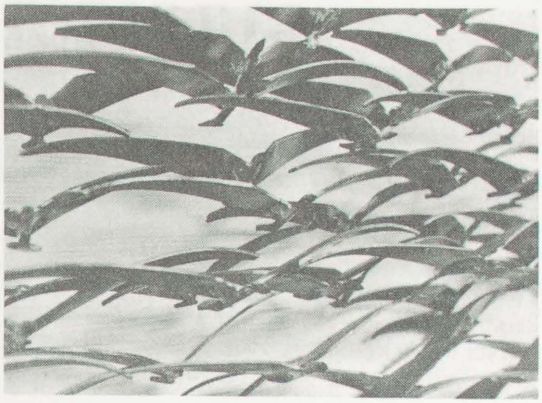

MIGRATION

The abstract work "Growing Pains," constructed of nuts and bolts, screws, rods and metal plates, certainly looks painful! The cubistic wall-hanging "Metropolis" a two-dimensional view of a city, seems to be a favourite theme of contemporary sculptors.

Nevertheless, John Mykytuk has proven that with skill and imagination, the most common materials can be used to create interesting and decorative artifacts.

Since sculpture (the wall-hangings excluded) is three-dimensional, installing it presents certain problems. In my opinion, the pieces were placed too close to the wall, leaving the centre of the room looking empty. Although this arrangement was good for social discourse, it was inhibiting to the viewer who wished to move freely around each piece and thus appreciate it more fully.

Mrs. G. Ochitwa's co-chairman for this exhibit was Mrs. Mary Romanko. *H. H.*

Огорнені жалем по утраті нашого дорогого мужа, батька і дідуся, бл.п. Василя Романовича, який відійшов від нас у вічність 10 грудня 1971 року, кладемо нев'янучий вінок на його свіжу могилу і в пам'ять покійного складаємо $10.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Анна Романович і родина, Принс Алберт

— — — —

Замість квітів кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого мужа бл. п. Гринька Трояна, який упокоївся 11 січня 1972 р., засилаючи на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

Дружина — Ольга Троян, Саскатун

— — — —

Складаю нев'янучий вінок в пам'ять нашого дорогого мужа, батька і дідуся, бл.п. Григорія Шнурка, складаю на журнал „Промінь" $5.00.

Ольга Шнурко дружина. Мисисага, Онт.

В річницю смерти нашого дорогого мужа, тата і дідуня, який упокоївся 22 жовтня 1970 року у його пам'ять складаю нев'янучий вінок та засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Домка Ковач, Торонто

— — — —

В першу річницю смерти моєї дорогої мами, бл.п. Александри Пясецької, яка упокоїлась 3-го березня 1971 року в Едмонтоні складаю нев'янучий вінок, а на журнал „Промінь" засилаю $5.00.

Дочка Ольга Юсипчук

— — — —

У першу річницю смерти мого дорогого мужа, бл.п. Ілька Ґашини, який відійшов від нас 4 березня 1971 року, складаємо на нев'янучий вінок в його пам'ять і на журнал „Промінь" засилаємо $5.00.

Дружина Анна, діти і внуки, Давфин

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Встала весна

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила.

І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають...

Тарас Шевченко.

Діти їдуть у Канів

Діти їдуть у Канів
До Тараса живого.
Їм не просто цікаво —
Їм не можна без нього.

Ходять, сонцем, налиті,
Між дубів юнокрилих.
І самі ж, як дубки ті,
Набираються сили.

Кобзаревої сили,
Кобзаревого палу!
На зеленому схилі
Діти вищими стали.

Д. Куровський.

СНІГОВЕ МЕРЕЖИВО

Оповідання з дитячи літ Т. Шевченка

Білі кружальця, мов метелики, літали в повітрі і тихо сідали на землю.

Тарас у материннім кафтані, у чоботях, які недавно полатав дід Іван, вибіг на подвір'я і ловив у руки виткані тонкою білою ниткою лапаті сніжинки.

— Ой, які вони чудові!.. Які гарні візерунки!.. Як рівно, ніжно зіткане біле мереживо!..

Тарас милувався сніжинками, а вони танули в руках, і зникала вся їх краса. Весь день

Пам'ятник Т. Шевченкову у Харкові

перебував хлопець під враженням чарівних малюнків. Він розпитував маму, сестру Катрю, як мороз робить такі чудові мережива.

Катря розповідала про Діда Мороза: гарно він уміє малювати і дітей маленьких навчає, тож і Тарас, якщо буде уважний, спостережливий, колись і сам стане малярем.

Короткі зимові дні. Ще не встиг Тарас нагулятися надворі, як мати гукнула з сіней:

— Тарасе! Годі тобі розгулювати!.. Йди вже до хати.

На шибках вікон мороз білою фарбою малював дивовижні візерунки з гілочками, листочками та всякими закрутками.

„Якби навчитися так малювати", думав Тарас, сівши біля вікна і спершись ліктями на підвіконня.

Він розглядав кожну квіточку, листочок, рівні лінії, тіні, майстерно вималювані на шибках вікна. Примруживши око, і малюнок здався кращим, заплющив очі — він ніби намальований на стіні, на папері.

— Тарасе, іди спати! Годі тобі дрімати на підвіконні!

Глянувши на материне обличчя, Тарас на мить запримітив біля її очей тоненькі лінії, як ніжне снігове мереживо. Коли мати переставала всміхатись, мереживо зникало, і Тарасові хотілось довго, довго бачити її посмішку.

— Спати тобі пора!! — Поцілувала, постелила, спати поклала.

Дрімав, а перед ним очі матусі з ніжними рисочками та снігове мереживо на шибках вікон.

...У деякому царстві, у тридев'ятому государстві, жив Дід Мороз і його дочка біла-біла Снігуронька...

Тарас дивився, як мережились візерунками вікна, і здавалось йому що він не на лежанці, а в царстві Діда Мороза.

Ось льодовий палац, а навколо казковий ліс з білого снігу та льоду. Мигтять і сліплять очі сніжинки. Вітер завиває, стоголосим співом виспівує протяжну, тужливу пісню; такої пісні він ніколи не чув.

Дід з довгою білою бородою вихорить снігом з рукава, а в казковому садку кружляє молода дівчина, біла, бліда, як панночка, а гарна, як найкраща дівчина на селі. Тимчасом пісня дужчає, назирає сили, стає зрозумілою. Тарас підспівує.

— Спати пора, Тарасе! — гукнула мати. — Чого це ти виспівуєш?

— То не я, то співав Дід Мораз і Снігуронька...

— Спи, спи, а то сестричку розбудиш.

Д. Красницький

Олекса Грищенко

КОЛИ РОЗЛУЧАЮТЬСЯ ДВОЄ

По кількох днях після „Багдадського злодія" завітав до мене Сашко з радісним повідомленням:

— Варя приїздить! Потрібні квіти. Ти маєш доступ у міський питомник, то добувай. О п'ятій мусимо бути на вокзалі.

За квітами поїхали удвох. Це край міста, аж за парком, проти аеродрому. Далеченько. Зате цілий сніп квітів притягнули. І кімнату, і майстерню прикрасили, ще й з добрими букетами на вокзал поїхали.

Велетенським вогнедишним драконом підповзав до перону поїзд. Поспішаємо до вагона, в якому мала бути Варя. Сашко радісно схвильований, як той молодик, що вперше зустрічає свою заморську наречену.

Варя першою з'явилась у тамбурі вагона. Олександр поспішив їй назустріч, на руках, як дитину, легко зніс із східців і, наче дорогоцінну хрустальну посудину, обережно поставив на асфальт.

Після ніжного вітання його погляд спинився на ціпочку в її руці. То був звичайнісінький ліщиновий різьбяно-мережаний ціпочок, з такими ціпочками жіноцтво любило повертатися з Криму.

Проте Олександр угледів у ньому не якийсь там звичайний кримський сувенір, а щось гірше, що неспокоєм ударило в груди. А коли побачив, що вона справді спирається на той кийок в ході, серце застугоніло тривогою і тінь смутку пригасила погляд.

Він пильно-пильно заглянув у її гарні, завжди пломеніючі очі. Гіркувата легенька посмішка скривила йому вуста. Варя відчула його неспокій.

— Човном по морю плавали, і якось об весло вдарилась коліном, то мусіла на ціпок спиратись, — пояснювала вона, наче виправдовуючись.

Може й так, якщо це не загальне ускладнення. Йдучи, він тримав її під руку й відчував, що вона з певним зусиллям намагається не накульгувати ,аби не завдавати йому душевного болю.

На привокзальній площі візники один перед одним пропонували свої послуги, обіцяючи миттю домчати, куди буде наказано. Олександр запитливо глянув на Варю, мовляв, який з них викликає найбільше дові'ря.

— Краще трамваєм, — відповіла вона, благально зазирнувши йому в обличчя. Сашко зрозумів, що їй важко труситися візником недосконалими харківськими вулицями майже через усе місто, і рушив до трамвайної зупинки.

Вдома якийсь час Варя трималася бадьоро, була весела й радісна. З Ялти вона привезла нових наспівів, і в присутності Олександра не змовкав її чарівний голос. Один із таких наспівів присвячувався безпосередньо Сашкові й виконувався нею особливо душевно.

Сашко, однак, відчував, що у неї на душі зовсім не так сонячно, як то могло здатися сторонній людині. До того ж, якщо настрій можна імітувати, то фізичну недугу не завжди вдається приховати. А Варя вже не могла розлучитись із своїм мережаним кримським ціпочком, не могла й кроку ступити по кімнаті без його допомоги.

Недуга прогресувала. Кийок замінили милиці, а згодом і зовсім довелося їй злягти в ліжко. Олександр катувався душевними гризотами, власним безсиллям допомогти близькій людині. Всі його заходи, до яких вдавався досі, виявились марними.

Хоч морально він був пригнічений, однак при ній намагався бути веселим, ніби нічого особливого не сталося, вона, мовляв, незабаром очуняє, й уже в цьому сезоні ми побачимо її на сцені театру „Березіль". Адже недарма Варя з таким захопленням відвідувала театральну студію, сам Курбас пророчив їй неабияке сценічне майбутнє. Хіба ж мало допомагав їй у цьому й Олександр? Він практично вивчав з нею дикцію, незліченно разів змушував її читати „Як упав же він з коня" або якийсь складний монолог із клясичного твору. І був надзвичайно щасливий, коли вона виконувала його вказівки саме так, як, на його думку, було потрібно. „Талант, Матюшо, талант!" — вигукував він жартуючи.

А тепер вона прикута до ліжка й навряд чи скоро підніметься. Авторитетні лікарі натякають на ампутацію. Який жах!.. Для молодої, красивої і такої життєрадісної жінки — це страшна трегедія. А для нього? Так само й для нього.

Майже цілу зиму пролежала Варя в ортопедичному інституті. Хоч і підчуняла трохи, та ногу фактично втратила — сухоти колінного суглоба...

Гірко-болючою травмою запеклася в Олександровім серці ця нещаслива подія, гнітюче позначилась морально і психічно. Обличчя йому спохмурніло, ніби вітром здуло з нього лагідну усмішку, що, наче легенька хмарка у весняному ясному небі, завжди променіла в його очах, бриніла на устах. Тепер усміхався він крізь жаль штучною кислуватою усмішкою.

Чуйна душа Варі боляче сприймала страждання чоловіка, тому вона й погодилась на пропозицію своєї старшої сестри виїхати з нею в село, де та вчителювала. Пропозиція виявилась доречною, бо лікарі також рекомендували Олександрові обов'язково відправити її з міста кудись у провінцію. Але він все не наважувався сказати їй про це, побоюючись, аби вона не подумала щось погане.

Олександр особисто супроводжував сестер аж до самого села Демидіва, Димирського району на Київщині. Коли прощались, Варя сказала:

— Пригадуєш? Як сходилися ми, то умовилися так: житимемо вкупі, поки не надокучимо одне одному, поки почуватимемо потребу одне в одному. А як тільки в когось із нас не стане цієї потреби — не кривити душею, обов'язково признатися, хоча б іншому й гірко про те було слухати. Наша спільна доля вирішила це питання за нас і без нас. Значить, прийшов час нас роз'єднати. Я не нарікатиму на свою долю, бо вона, хоч і не навічно, була з'єднала нас.

Повернувшись у Харків, Олександр відчув себе таким самотнім, немов блідий місяць у безмежних нічних небесних просторах. Йому здавалося, що його життя не світить тепер власним світлом, а, подібно місяцю, випромінює відблиск якогось іншого світила.

І в хаті глуха й німа пустка. Слова ні до кого мовити, ні з ким заспівати чарівний дует „Не искушай". Ба ні, зараз було б доречніше заспівати „Коли розлучаються двоє". Чудовий дует. Недарма ж над ним працювали три геніяльних митці — один німець, один українець і одна українка з великої літери.

З тобою ми вдвох не зітхали,
Ніколи не плакали ми.
Той сум і ті тяжкі зітхання
Прийшли до нас згодом самі.

— Який на диво, простий зміст! Бо й справді, геніальний у простоті, — мовив Олександр, і ця пісня ще довго не йшла йому з тямку.

Отже, життєві дороги їхні розійшлися, хоч у почуттях вони лишались близькими одне одному. Варвара Семенівна постійно відчувала увагу й піклування про себе. А роки нестримно збігали, молоді, найкращі роки. І щодалі виразніше позначалась неприродність їхніх взаємин. Його альтруїзм вона відчувала в кожному слові його листів, у кожному поруху його великої душі й усвідомлювала все ясніше, що більше не може бути йому повноцінною дружиною, і при першій же нагоді сказала:

— Живі закони життя, молодості і людської природи підказали мені, що я не маю права зв'язувати тебе своїми егоїстичними почуттями. Я знімаю з тебе всякі моральні обов'язки і чистосердо раджу: влаштовуй своє особисте життя за велінням власного серця з найчистішим сумлінням щодо мене. Віднині ми будемо одне одному добрими друзями — та й тільки.

— Признаюсь, як другові: ця душевна тирада її вразила мене, як зовсім не досвідченого хлопчика, — оповідав пізніше Олександр. — В ту хвилину її хороші очі світились найщирішою доброзичливістю до мене. І я нічим не міг відповісти, як тільки батьківським поцілунком в її ясне і чисте чоло.

Щира і чиста дружба тривала між Варварою Семенівною і Олександром все життя. Свого великого друга Варвара Семенівна пережила лише на якихось три роки.

— Хороша була людина. Все село від старого до малого, учні багатьох сусідніх шкіл проводжали її в останню скорботну путь, — оповідає Поліна Петрівна, яка, шануючи пам'ять свого єдиного брата, виїздила віддати останню шану покійній. — І тепер не заростає стежка до її могили, завжди уквітчаної з дбайливим сумлінням. А з надмогильника, наче живі, світяться її хороші очі, ясніє божественною вродою її портрет з написом під ним: „Варвара Семенівна Довженко".

Вже два роки минає, як мій одинокий і улюблений незабутній син, бл. п. Семіон Кут відійшов від нас у Вічність 27 січня 1970 р.

Згадуємо його у наших молитвах Службою Божою. В його світлу пам'ять складаємо нев'янучий вінок з найкращих квітів — $15.00 на журнал „Промінь". Пам'ять про нього в наших серцях буде вічною.

Мама Анна Мудра (Кут), Реджайна
Сестра Людмила Козяк

— — — —

На свіжу могилу моєї дорогої сестрінки, бл. п. Люби Минкінської (Зварич), яка упокоїлась в Блю Ривер, Б.К., замість вінка складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Параня Саламандик, Едмонтон

ЗВІТ ПРОВ. З'ЇЗДУ СХІДНОЇ КАНАДИ

Провінційний З'їзд складових організацій С.У.К., Т.У.С., С.У.М.К., відбувся в днях 15, 16 та 17-го жовтня, 1971 р., в Торонто, Онтеріо.

З'їзд розпочався реєстрацією учасників в п'ятницю вечером. Офіційне відкриття З'їзду і перша спільна сесія складових організацій відбулася в суботу, 16-го жовтня, о 10-тій годині ранку в залі катедри Св. Володимира. З'їзд відкрив голова С.У.С. на східню Канаду, п. Степан Йонка.

Його слова були звернені до сумківців, які цього року святкують 40-ліття існування. Привіт висловив Владика Михаїл, підкреслюючи вагу з'їзду і значення організації С.У.С.

Окрема сесія Союзу Українок Канади відбулася в залі Катедри Св. Володимира, 10:30 ранку. Сесію офіційно відкрила голова східної екзекутиви, пані Мирослава Телега, вітаючи учасників З'їзду. Пані Телега, в її теплім привіті, закликала молодших жінок до активної участи в праці товариства і Церкви, які дбають про збереження нашої ідентичности в Канаді. „Від молодших жінок залежить збереження української мови, культури, уживати, плекати і передавати наступним поколінням і тим самим, зберегти нашу будучність".

До складу президії ввійшли: голова східної екзекутиви пані М. Телега, уступивша голова С.У.К., пані Л. Хорош-Ґрегорі, заст. голови Г. Янішевська, добр. Кисилюк, добр. Дебрин, добр. Фотій, добр. Ференсів, пані Сушко, пані І. Вахна, пані Шевчук, пані Сакалюк, пані Токарик, пані Іванець, пані Божик, пані Микитюк. Секретарювали — пані О. Торошенко і пані І. Іваночко.

До номінаційної комісії обрано на засіданні східньої екзекутиви, пань: М. Гургулу, Р. Стефанович і О. Сушко. Резолюційну комісію творили: пані Сенишин, добр. Ференсів, пані Мельник, пані Стефанюк і панна С. Олійник.

Звіти діяльности урядниць східної екзекутиви були надруковані та вручені делеґатам. На внесок пані Гребенюк і пані Букси, протокол минулорічного З'їзду було затверджено з поправками. Слідували привіти делегатів — привіти передавали письмовою формою а пані Телега, голова і предсідниця З'їзду, представила кожну делеґатку. Пожертви на організаційний фонд — $160.00. На тім закінчилася ранішна сесія З'їзду. Під час перерви, делеґати і гості мали нагоду відвідати музей східної екзекутиви.

В 1:30 по полудні продовжувано сесію. Внесок контрольної комісії на уділення абсолюторії уступаючій управі прийнято одноголосно. Привіт для головної управи Союзу Українок Канади і головну доповідь, виголосила пані д-р Ганна Янішевська, на тему — „Погибель або перемога", що було кличем цьогорічного З'їзду Союзу у Східній Канаді. Доповідь була поміщена в числі 2 на сторінці 2-гій.

Після змістовної доповіді д-р Янішевської, слідували групові дискусії на ріжні теми. Делеґати були поділені на шість груп і кожна група мала готові надруковані питання.

1. Одною з важніших проблем є брак зацікавлення молодших жінок у активній участі Союзу Українок Канади. Чому?

ПІДСУМОК — Існує байдужість. Можливо спричинена добробутом і вигодами.

2. Чи є у Союзі Українок Канади, достаточна програма, яка б могла зацікавити наших жінок і дівчат?

ПІДСУМОК — Є широка програма, і кожний відділ повинен уплянувати програму відповідно до членок.

3. Чи ми повинні домагатися много-мовності і многокультурности від уряду Канади і в який спосіб?

ПІСУМОК — Дозвіл у тому напрямку уже почався, але моральне і духове виховання дітей в першу чергу, залежить від родичів. не від державних шкіл.

4. Чи асиміляція мовна впливає на активну участь у церковних організаціях?

ПІДСУМОК — Асиміляція є негативним чинником.

5. Який погляд присутних є до можливости читання Апостола і виголошення проповіди у англійській мові?

ПІДСУМОК — Це питання мало тільки одну можливу відповідь: задержати і зберегти українську мову не тільки у церковній відправі але також у приватнім і товариськім житті.

РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ З'ЇЗДУ

1. З'їзд закликає членок систематично й послідовно впроваджувати в життя резолюції ухвалені на 34-ім краєвім З'їзді С.У.К. в Саскатуні, спеціяльно пригадуємо заклик до членства, щоби підтримати Музейну Фундацію Союзу Українок щедрими пожертвами.

2. У зв'язку з оголошенням становища федерального уряду супроти розвитку етнічних культур Канади — З'їзд закликає всю українську молодь і старше громадянство продовжувати й посилити акцію в навчанні й плеканні української культури; З'їзд просить всіх членок Союзу взяти до серця справу посилання, та вербування дітей до української школи, недільної школи та курсів українознавства, спеціяльно вітаємо літні курси української мови при Інституті Св. Володимира в Торонті.

3. Беручи під увагу мотто доповіді на сьогоднішньому З'їзді, „Погибель або перемога" — членки цього 33-го З'їзду взивають все українське жіноцтво видержати гідно в цьому ворожому наступі на нашу мову, релігію, літературу, історію й культуру в церкві і в серцях наших дітей, з пасивних стати більш агресивними в ім'я найвищих ідеалів української знедоленої нації на рідних землях і на еміграції, в щоденному житті будьмо послідовні: „Українець з українцем розмовляє по українськи".

4. З'їзд закликає „Надзірні Ради" С.У.М.К. заохотити всіх колишніх членів Союзу Української Молоді вернутись в ряди складових організацій С.У.С. й активно допомагати в праці з українською молоддю.

1. Резолюційна комісія звертає увагу на велике значення звукових тасьм — як знаряддя навчання чужих мов — і саме тому пропонує опрацювати й видати такі тасьми в українській мові, як допоміжний чинник у домашньому навчанні. Це допоможе не лише молоді, але й старшим в удосконаленні української мови. Отже звертаємось до східньої й центральної екзекутив створити комісію для цієї справи.

(Докінчення на ст. 23)

40-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

Смокі Лейк, Алта

Заходом управи відділу відбувся 40-літній ювілей нашого зорганізованого жіноцтва. Грудня 6-го 1970 р. це був день не тільки святочним, але й довгоочікуваним для членок відділу.

Святкування почалось у годині 4:30 вечером відправою — вдячним Молебнем. По цім відслужено Панахиду за покійних членок та молитви за здоров'я тих членок, які знаходяться у шпиталях. Всі відправи відслужив о. Греділь. На столику стояли три колачі прибрані квітами і свічкою, а поруч того стояло колово (помана).

Після відправи учасники перейшли до залі, де відбулось святочне прийняття для відзначення 40-ліття діяльности відділу відповідною програмою. Заля також була удекорована відповідно до свята: Стіна, поза головним столом була убрана гарно виробленим смолоскипом — емблема Союзу Українок Канади. Під смолоскипом висів портрет нашої патронки Ольги Кобилянської, убраний вишитим рушником. Навколо цього був напис — 40-літній Ювілей. На середині стола стояв святочний торт, по боках свічки, квіти та три колачі і коливо. З одної сторони стола стояла знимка основательок, які у таких тяжких часах працювали, організували і своє довголітнє надбання передали нам, молодшим членкам, щоб ми цю працю продовжували. Присутні засіли за святочні столи. Гостями імпрези були: пані П. Сліпчук, репрезентантка крайової управи Союзу Українок Канади, п-во Звоздецькі, пані А. Звоздецька — голова пров. управи Союзу Українок в Альберті, пані М. Лазарук, пані С. Пауш — всі з Едмонтону, п-во Мульки з Ту Гилс, п-во Бордіян, пані М. Чернівчан, голова відділу з Беліс, пані А. Стребель, пані М. Чарній, пані М. Рогожа, п-во У. Лакадук, п-во Зіник з Васетна, членки сестрицтва Св. Анни при Українській Православній Церкві.

Святочний вечір почався відспіванням „О Канадо". Предсідницею вечора була пані Е. Рошко, яка керувала програмою. У своїм вступнім слові вона пояснила значення цього ювілею, а пані Кокотайло, голова

Членки відділу в ювілейне свято; зліва направо перший ряд: С. Палилик, М. Паламарик, О. Головайчук, Д. Слемко; другий ряд: М. Лобай, М. Антонюк, М. Рацой, П. Варава, М. Лопатинська, Р. Стрембіцька; третій ряд: Т. Тивонюк, А. Макаренко, Л. Релевич, А. Півовар, Д. Мандзюк, С. Николайчук, А. Білей, М. Рошко, М. Сарбан; четвертий ряд: М. Кокотайло, М. Рацой, А. Лисак, М. Івасюк, Е. Рошко, Д. Кучмак.

відділу привітала гостей. Отець Греділ говорив про історичну ролю жіноцтва та їх організацій у житті людства. Однохвилинною мовчанкою вшановано померших членок. По цім о. Греділ провів молитву перед вечерою та поблагословив страви.

По вечері панна Сандра Ґавінчук відспівала сольо „Місяцю ясний". Пані Марія Рацой прочитала опрацьовану нею 40-річну історію відділу. Пані П. Варава щиро подякувала гостям, учасникам за таку численну участь. Привіти і побажання зложили: пані А. Звоздецька, пані П. Сліпчук. Вони вітали членок відділу з їх ювілеєм, висловлювали признання за віддану довголітню працю при цім підкреслюючи завдання організації Союзу Українок Канади. На привіти представниць — крайової і провінц. управи Союзу відповіла пані М. Паламарик, оцінюючи присутність гостей. Пані Р. Стримбіцька і пані Т. Тивонюк зайнялись засвіченням свічок і краяням торта. Гості відспівали „На многая літа". Панна Б. Кучмак — королева окружної управи Української Православної Церкви зложила гратуляції.

Пані С. Пауш представляла вшанованих членок, пані П. Сліпчук і пані А. Звоздецька вручувала їм грамоти, а пані Ловей і пані Садова причіпляли їм корсажі заслуженим ювілятам: С. Пауш, К. Сухолотоцькій, П. Вараві, М. Рацой, М В. Лазарук, М. Т. Лазарук і Т. Мулька. Вшановані за 25 років праці в організації пані: М. Паламарик, М. Антонюк, М. Кокотайло, Р. Стрембіцька, Т. Тивонюк, А. Лисак, М. Лопатинська, М. Натцюк.

Вітали ювілятів пані Чернівчан, пані Лакадук, пані Мулька та голова сестрицтва пані Передій. Привіти зложили: п. Н. Слемко, голова української православної громади, п. О. Палилик, голова Народного Дому, пані Рошко прочитала телеграму від о. Туржанського і о. Мельничука. Олександер Трембіцький, провідник СУМК зложив подяку відділові за поміч. Кінцеве слово сказала пані Палилик, в якім висловила подяку зарядчикам, гостям, які своєю присутністю звеличали цей пам'ятний день нашого ювілею.

Розалія Російчук

ІСТОРІЯ, ПРАЦЯ І ЗАСЛУГИ НАШОГО ВІДДІЛУ У СМОКИ ЛЕЙК

Ювілейний Комітет припоручив мені виконати тяжкий обов'язок — передати Вам історію нашого відділу за сорок літ, у кількох мінутах! Отож, я точно провірила всі наші рекорди, але років і днів не буду подавати бо, по перше, цього й так ніхто не запам'ятає, а по друге, воно забере багато дорогого часу. Я дам тільки стислий образець тієї поважної праці, що наші членки виконали для добра нашої Церкви, нашої Громади і нашої організації — Союзу Українок Канади! Наш Союз має за собою великі заслуги, бо ця жіноча організація була піонером, що пробивала перші стежки в громадській праці серед українського жіноцтва в Канаді. За 40 років, ми осягнули неймовірні успіхи!

Користаючи з наших рекордів, приємно й сумно було перелистовувати сторінку за сторінкою, записаних різними руками, бо тоді обгортає людину дух пройденого часу та дух тих працівниць, які переїхали до інших місцевостей, та тих, що час від часу покидають наші ряди, й відходять на вічний спочинок.

Наш відділ заснувався при Українській Православній Церкві святого Вознесення в Смоки Лейк. Спочатку, це було мале товариство жінок, під іменем святої Анни. В листопаді, 1930 року, ці жінки зійшлися в залі під нашою церквою, де панна Ганка Романчич, тепер пані Ковальчук, у Сейнт Кетеринс, пояснила про потребу сильної жіночої організації в кожній громаді. Панна Софія Дирбавка, тепер пані Василишин в Едмонтоні, зробила внесок, щоб ми стали відділом Союзу Українок Канади. Це було прийнято і в скорому часі ми вписалися в членство Союзу. Був також й гурток жінок, який проявляв свою активність у „Товаристві Просвіта" при Народнім Домі ім. Тараса Шевченка. Вони помагали ставити представлення, організувати концерти, народні свята, доповіді та дбав про українську школу для дітей. Отож, ми вже мали свідомих жінок, з якими можна було починати працю на ширшому полі. Сьогодні, в нас є 40 членок, різного віку, різних здібностей, але всі активні й зацікавлені в громадській праці. Дуже багато нам допоміг блаженної пам'яти отець Протоієрей Тома Горбай, перший парох нашої новозбудованої церкви. Він мав великий вплив на організування дооколичних відділів, хоч їхав коником та „богою" від громади до громади.

Першою головою відділу була пані Василина Чумер, а пані Катерина секретаркою. Перші роки були дуже успішні: громада почала будову церкви в 1928 році і на нас тяжів великий довг. Членки організували танці з перекускою, продажі печива, відограваля представлення, улаштовували успішні базарі, та інші підприємства, щоб набути потрібних фондів, бо тоді по всій Канаді панувала страшна криза.

Та ми не працювали тільки на гроші, — відділ взяв за свій головний обов'язок дбати про моральне та релігійне виховання молоді в українському дусі; членки опікувалися СУМК-ом, що був у той час добре поставлений, завдяки таким організаторам як Гриць Тижук і Павло Яворський. У спільній народній праці, членки мали нагоду пізнати потребу важливих виховних чинників, як книжка і газета, щоб стати на сторожі своєї культури, мови, святощів і традицій, щоб діти їхні виростали на гідних горожан Канади і свідомих членів свого народу. Ми дуже горді, що багато з наших дітей сьогодні займають високі й визначні позиції, в різних професіях, у Канаді й поза Канадою.

При цьому, ми ніколи не були байдужі до місцевих потреб — а це до нашої Церкви і до Народного Дому, бо це є важливі інституції для виховальної праці з молоддю. Народний Дім був збудований в 1921 році. Він був і є осередком громадського життя в околиці, де поза сцену, кухню й залю, ми маємо гарну бібліотеку, з якої хтобудь може випозичати різні книжки й часописи. Свого часу, відділ закупив книжок вартости 250.00 дол. Членки помогли громаді сплачувати довги і податки на Домі, купили потрібні меблі, викінчили модерну кухню, а також постаралися холодільник і морозильник.

У початках, при будові Церкви, членки нераз платили священикові, коли громадська каса була порожня. Ми вишивали рушники, купили ікони, ризи, прикраси та квіти і, між іншим, дали 600.00 дол. на лавки, 325.00 дол. на викінчення райських дверий, 200.00 дол. на форнес.

Наші священики завжди тісно співпрацюють з членством, бо в Смоки Лейк знаходиться парафіяльна резиденція цілого округу. Наше жіноцтво дбає про устаткування резиденції. Велике признання й подяка належиться нашим учителям, які дбали, щоб у нас була належна українська школа, не тільки при громаді, але щоб наші діти вивчали українську мову і в державних школах. Наші священики і учителі дбають про навчання в недільній школі. Треба висловити подяку й тим нашим щирим членкам, які піклуються старшим і молодшим відділами СУМК.

Відділ також має допомогу потребуючим студентам, нагороджуючи їх книжками та трофеями. Ми пам'ятаємо й про стипендії для студентів в Інституті Св. Івана.

Наше членство завжди цікавиться українським мистецтвом. Ми брали участь у проєктах вишиття Союзу й деколи наші членки отримали нагороди. Всі наші сумківці вміють писати пписанки, за дбайливим навчанням наших членок, а також вишивати різними стібами і, що

(Докінчення з'їзду)

2. Резолюційна комісія рекомендує східній екзекутиві утримати ближчі організаційні зв'язки з складовими відділами.,,

Провінційна екзекутива Союзу Українок Канади на 1972 рік лишається в тому самому складі. Пані Е. Заяцьковська, Оттава, заняла позицію 3-ої заст. голови, і до Музейного комітету дібрано пані Д. Мандзюк, Торонто.

Вечером відбувся сумківський концерт в авдиторії Сентрал Технікал Скул, а після концерту забава в катедральній залі, на якій була представлена крайова королева С.У.М.К.-ку.

В неділю, 17-го жовтня, відбулась Архиерейська Служба Божа. Співали хори катедральний і сумківський. Після Богослуження відбувся спільний обід. Головний промовець був інж. Микола Світуха.

Головна сесія складових організацій С.У.К., Т.У.С., С.У.М.К. відбулася 3:30 по полудні. Осідок управи Товариства Українців Самостійників перенесений до Гамільтону. Управа С.У.М.К. залишається в Торонті і управа Союзу Українок Східної Канади у Виндзорі.

О. Торошенка і **І. Іваночко** — секретарки з'їзду.

є питоме для Смокі Лейк, вміють робити мережку. Можна згадати, що кожного року перед Новим Роком, відділ справляє традиційну Маланку, з вечерею і танцями для цілої родини, а наші членки і СУМКівці ходять по домах з колядою.

Наш відділ постійно жертвує щедро на різні народні й організаційні потреби, я згадаю тільки дещо з більших пожертв. Помагаємо Інститутові Св. Івана, Колегії Св. Андрея і Катедрі Пресвятої Тройці, у Вінніпегу, даємо на Музей Союзу в Саскатуні. Ми збираємо на пресовий фонд „Українського Голосу", а на „Промінь" збираємо пожертви, передплати, святочні желання. Ми дарували на пам'ятник Тараса Шевченка, на видавничий фонд ім. Наталії Кобринської, дали 500.00 дол. на умеблювання кімнати в Інституті, на видання „Історії Українців Канади" та багато, багато інших громадських потреб. Також рік-річно, ми совісно виповнюємо свій бюджет до централі.

У воєнних роках, ми щиро працювали у різних ділянках: шили одяги, виплітали светери й панчохи, потрібні війську. Ми давали гроші й речі для Червоного Хреста та інших допомогових організацій. Був це час глибокого смутку, коли батьки й сини лишали родину і, як свідомі патріоти, записувалися до армії. 1942 року, ми щедро причинилися до закупна амбулянсу, висилали сигарети та інші дарунки нашим воякам до Української Кантини в Лондоні. Ми радо запрошували наших зояків та студентів, які були в околиці, до своїх домів у гостину. Коли розійшлася вістка про жалюгідний стан наших скитальців, наш відділ радо вислав пакунки з харчами й одягом, а також 400.00 дол. готівкою, для людей по таборах у Німеччині. Свого часу ми дали допомогу Ользі Петлюровій та іншим визначним людям, що находилися в біді. Жертвували 200.00 дол. на Дівочий Інститут у Вінніпегу. Кожного року даємо пожертву на оселі „Барвінок" і „Київський Гай". Відділ заплатив кільком студентам за навчання на Літних Курсах у Колегії Св. Андрея.

З місцевої діяльности можна згадати, що ми купили варстат, на якому жінки навчилися ткати різні прикраси для своїх домів. Ми відвідуємо хворих членок у шпиталі й по домах. До шпиталю ми купили інкубатор, для хворих немовлят. Ми зарядили чайне прийняття з нагоди десятиліття „Променя", з чого був поважний прихід. Ми маємо поминальні обіди, весілля та чаї, базарі та інше, щоб здобути фонди на місцеві та громадські потреби. У 1967 році, ми взяли участь у святкуванні 100-річчя Канади — ми мали свій „фловт" у параді, а на виставі мали кілька українських танців і фільму з буковинського весілля. Ми улаштовуємо прийняття, коли вітаємо нового священика до громади й прощальний вечірок, коли хтобудь від нас відходить. До місцевої бібліотеки ми закупили українських книжок на суму 100.00 дол.

Року 1955, ми відсвяткували наш 25-ти літний ювілей на якому вшановано було членок-піонерок. Сумно згадати, що в скорому часі після свята, померла наша голова, бл. п. Єлена Романчук.

З освітно-культурної діяльности ми влаштовуємо вечірки-свята з доповідями про Лесю Українку, Ольгу Кобилянську, Ольгу Басарабову, Марка Вовчка, Івана Мазепу, Тараса Шевченка. Семена Петлюру, та інших світочів нашого народу. Вітаємо нашого дорогого Високопреосвященнішого Владику Андрея, коли бувають візитації. Гостили в себе молодечий хор з Едмонтону.

Ми горді, що Смоки Лейк є другою місцевістю, поза Едмонтоном, де був осідок Провінційної Управи Союзу. Пані Анастасія Шемелюк була головою, а добродійка Ольга Сацевич секретаркою, в роках 1957 до 1961. Ця управа зорганізувала відділ у Сангудо, у Вільні і відновила життя у відділі в Спеден. Наші окружні представниці відвідують, по змозі, відділи в своїому окрузі й дають звіти на провінційному з'їзді, організують окружні з'їзди. Ми стараємося висилати делегатку й на крайові з'їзди Союзу, а також на окружні з'їзди.

Наш відділ відвідували голови Союзу, пані: Наталка Когуська, Стефанія Пауш, Анна Токарик, Софія Василишин, Леся Хороші-Ґреґорі. В році 1941 відвідала нас пані Ганка Романчич-Ковальчук. Один тиждень була з нами письменниця Докія Гуменна. Провінційні голови, пані Марія Сулима гостила в нас кілька разів, а також і пані Анна Звоздецька, яка також висвітлила нам знимки з подорожі по Україні, разом із пані С. Пауш. В нас була і пані Янда, зі своєю фільмою про її подорож по Україні. Пан Василь Рацой висвітлював знимки з нашого пубуту в Україні.

За сорок років головами відділу були пані: Василина Чумер, (перша), Катерина Сухолотоцька, Стефанія Пауш, Анна Ґорецька, Катерина Лазарук, Ольга Романюк (покійна), Марія Рацой, добродійка Розалія Горбай, Тетяна Тивонюк, Галя Федориків, Анастасія Шемелюк, Анна Підручна, Марія Паламарик, Розалія Стрембіцька, пані Івасюк, Марія Антонюк, пані Паламарик, Вероня Страшок, добродійка Анна Рибалка і тепер, Марія Кокотайло.

Наша найбільша гордість є те, що до недільної школи учащає 25 дітей, 52 до української школи, а 75 дітей, з цілої околиці, приходять на навчання релігії. Значить — маємо світлу майбутність!!

Отут маємо дуже короткий перебіг діяльности нашого відділу за 40 років, стисла хроніка важливіших подій, не включаючи велику посвяту наших членок у різних ділянках праці громадського життя. Не можемо згадати тут імен членок інших зарядів, хоч їхня праця була не менш важливою або відповідальною від голів. Не згадуємо, тоже, імена тих терпеливих, працьовитих господинь, котрі вже довгими роками варять, випікають та доносять на різні обіди і, коли всі розходились по домах, вони залишаються поробити порядки в кухні!

Переглядаючи всі рекорди, мені було дійсно дивно і чудно, що наш малий гурток міг стільки праці виконати за 40 років! Я пропоную, щоб ми взяли і все точно списали й видали для себе книжкою, щоб ця наша праця залишилася світлим образом для наступних поколінь.

До нашого 50-го ювілею недалеко, тільки 10 років. З цього місця, в імені нашого відділу, я висловлюю велике признання Центральній Управі Союзу за вмілий провід, Провінційній Управі за поради й поміч, а тих жіночок, що досі не з нами, я щиро запрошую вписатися в членство відділу і, разом з нами, працювоти в користь нашого народу і на славу Канади, щоб ми повсякчас могли зберігати нашу ідентичність у Канаді!

Марія Рацій

СВІТЛИНА З ЮВІЛЕЮ 10-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. АНДРЕЯ В ЕДМОНТОНІ — перший ряд зліва направо: М. Кошман, М. Димянів, А. Крурсік, о. М. Крищук, О. Лучка, добр. Н. Крищук, В. Зуківська, И. Саламандик, Н. Лабатюк; другий ряд: Р. Олеськів, О. Мельничук, М. Кошман (старша), С. Ґаврилюк, Н. Тимракевич, М. Рубліц, Д. Брода, І. Дроник, М. Самиця, Г. Мулик, Е. Вінтоник, Ф. Безбородка, І. Куриш, Л. Клим, Е. Стрільчук; третий ряд: А. Слівінська, Т. Ткачук, М. Слейд, Г. Унгарян, А. Бандура, М. Сорокан, Р. Скакун, Н. Кушнір.

ЮВІЛЕЙНИЙ ЧАЙ З НАГОДИ 10-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ
Едмонтон, Алта.

В неділю, 19 вересня 1971 року, відділ при церкві Св. Андрея у Едмонтоні влаштував чай з нагоди 10-ліття свого заснування, в місцевій церковній залі. Молитву перед відкриттям провів о. М. Крищук. Голова відділу пані Ольга Лучка привітала членок та учасників імпрези. Чай та святочну імпрези офіційно відкрила голова провінційної управи Союзу Українок на Альберту пані Анна Звоздецька. Історію відділу та його діяльність дала пані В. Димянів.

Гостем промовцем на святі була голова Союзу Українок Канади, пані Леся Івасюк. Вона говорила про цілі і завдання цілої організації Союзу Українок Канади та відділів, які виконують дуже важливу працю. Пані Р. Дзенік представила присутнім бувших голів відділу: Дж. Макар, Е. Саковську, П. Волянську, Г. Селрик, О. Самиця, Б. Брода, М. Савчин, Е. Лучка. Кожній бувшій голові були вручені корсажі і кожна з них по черзі засвічувала одну свічку на ювілейнім торті. Три членки були нагороджені і відзначені за працю в кухні впродовж 10-ти років, це пані: Т. Куриш, К. Скакун і М. Сорокан. Кожній з тих пань було вручено на пам'ятку подарунок, з оцінкою за їхню працю.

Програма включала також кілька музичних точок: панна Б. Музика відспівала сольо „Віють вітри", акомпан. (на піяно) Ґ. Сліпчук, пані М. Долинська відограла на піяно Етюд Шопена. Сумківці під управою п-ва Остапчуків відтанцювали „Ластівка" і „Запорожець". По концертових точках відбулось чайне прийнятя. Дівчата сумківки — відділ при церкві Св. Андрея подавали гостям чай. Чай наливали представниці з інших відділів Союзу Українок Канади при церквах в Едмонтоні.

Наступного дня, 20 вересня 1971 відбулись річні збори, на яких вибрано управу в такому складі: голова — Ольга Лучка, заступниці, 1 Йосефина Саламандик, 2 — Вікторія Жуківська, 3 — Наталя Лабатюк, секретарка — Аделя Крурсик, касирка — Марія Кошман, прес. референтка — Лілія Цебрик, реф. членства — Марія Димянів, господиня — Марія Сорохан.

Аделя Крурсик, секр.

СВЯТО КНИЖКИ
Реджайна, Саск.

В неділю, 24 жовтня, 1971 року відділ Союзу Українок ім. Доньки України в Реджайні улаштував Свято Книжки. Наш стіл в залі ми прибрали книжками і журналом „Промінь".

Свято відкрила культурно-освітня референтка пані С. Крептул. Програма почалася молитвою, яку провів о. Н. Мороз. По цім пані М. Корпан, голова відділу сказала вступне слово, в якім пояснила значення книжки і преси. Доповідь обширного змісту про Свято Книжки і освіту прочитала пані А. Ваврук. В той час в нас в Реджайні гостила пані Марія Мадюк з Саскатуну і ми мали приємність вітати її на нашій імпрезі. Пані С. Криптул в імені присутніх привітала пані Мадюк та попросила її до слова.

У своїм слові пані Мадюк передала привіт від відділу ім. О. Кобилянської в Саскатуні Пані Мадюк говорила про значення Музею Союзу Українок Канади, як установи, яка зберігає культурні цінности українського народу, особливо його ручного мистецтва. Пояснила про

Музейну Фундацію Союзу Українок і закликала, щоб членки піддержували її. Пані М. Юзик подякувала пані Мадюк за промову.

Кінцеве слово сказав о. Н. Мороз, в якій він підкреслив скільки то добра дало нам друковане слово, як „Український Голос", „Вісник", журнал „Промінь". Кожна добра книжка є провідником в житті народу.

На закінчення пані Крептул подякували учасникам програми та всім тим, які своєю присутністю причинились до вшанування книжки та попросила всіх залишитись на чай, що його приготовили членки відділу.

З приходу Свята Книжки $10.00 призначено на журнал „Промінь".

Марія Корпан, освітня референтка.

КОНЦЕРТ СВ. МИКОЛАЯ
Ванкувер, Б. К.

Наближався довгожданний день концерту, до якого наполегливо приготовлялися діти Недільної та Рідної школи. На жаль, погода не дуже сприяла, бо декілька днів падав сніг і дороги не були відповідні і безпечні до подорожі. Все ж таки не дивлячись на несприятливі умови, заля наповнилася глядачами, а діти з нетерпеливістю чекали на час концерту. Приємно було спостерігати милі дитячі личка та блискучі оченята, які зраджували збудженний стан дітей, бо ж кожна дитина хотіла вив'язатися з свого завдання якнайкраще. І на причуд, концерт випав величаво.

Концерт відкрила голова Шкільного Комітету пані Е. Чуйко, зазначуючи вартість таких виступів та позитивний вплив на дітей. Точки виголошувала Д. Карпінська. Програма була різноманітна: спів, деклямації, реферат, сценки та музикальні точки, виконані на різних інструментах.

Головною подією для дітей, як звичайно, був прихід Св. Миколая, якого уміло, по мистецьки, виконав пан І. Пушка, він же як добрий маляр, багато разів допомагав при потребі в концертах. Він роздав дарунки дітям та учителям(кам) Недільної і Рідної Школи. Дивлячись на цей виступ, охоту з якою діти виконували точки, виучуючи часом тяжкі вірші, мимоволі напливає бажання, і прохання, щоб родичі продовжували наполегливо вживати українську мову по домах, щоб пізніше діти не нарікали на родичів за байдуже ставлення до цієї важливої справи, яка вирішить наше майбутнє існування.

Отець П. Бублик подякував виконавцям і учасникам концерту. Сердечна подяка належиться тим, що приготовляли програму: диригентці пані Л. Гузик, панові І. Пушці, учителькам Недільної та Рідної Школи, Шкільному Комітету на чолі з пані Е. Чуйко, родичам, а присутнім за участь і вирозуміле ставлення і піддержку цієї оказії. **Учасниця**

ЮВІЛЕЙ ПАНСТВА ВАКАЛЮКІВ
Ванкувер, Б. К.

П-во М. і М. Вакалюки

Людина в житті почувається щасливою, коли її від щирого серця вшановують з тієї чи іншої нагоди. Особливо, подружжя чується щасливим, коли разом доживають до щасливого Богом благословенного ювілею подружжя. Такий милий і незабутній день-ювілей 25-літнього подружжя святкували М. і М. Вакалюк, їхня близька родина, три гарні сини і багато приятелів. Ювілей випав у суботу, 10-го липня 1971 року, який розпочався вдячним молебнем у Церкві о 7-ій год. вечером, що його відслужив парох о. П. Бублик й щиро привітав Ювілят. Після молебня в парафіяльній залі відбулося величаве прийняття з привітами, обдаруванням дарунками і дуже багато було прочитано привітів і телеґрам, серед яких були привіти від голови Союзу Українок Канади Л. Хорош-Ґреґорі та від першої учительки пані Кройтор-Бішоп та інших достойників.

Панство Вакалюк обоє народилися і виростали в околиці Канора, Саск. В 1946 р. 14-го липня одружилися в Йорктоні, Саск. До Бр. Колюмбії приїхали в 1947 році. Ювілята є довголітні й працьовиті члени ванкуверської парафії Пресвятої Трійці. Пан Михайло Вакалюк — тихої і лагідної вдачі, всі обов'язки супроти парафії виконує належно. Пані Марія Вакалюк — бувша виховниця Інституту П. Могили, також щира, енергійна й працьовита; поза своєю учительською працею, вона знаходить час і на громадську працю. Вона співає у хорі, як здібна диригентка, дириґувала церковними хорами при Ванкуверській і Бирнабській парафіях, учителювала в недільній і рідній школі, була головою шкільного комітету, головою жін. товариства, референткою журнала „Промінь", а тепер є головою Провінційної управи Союзу Українок на Бр. Колюмбію. Молимо Милосердного Господа Бога, хай благословить Вас і зміцнить Ваші сили для дальшої такої ж високотворчої праці, що є найбільшою прикрасою у Вашому житті. Прийміть ці найщиріші побажання Вам: кріпкого здоров'я і витривалости щастя і много літ прожити. На многії і щасливі літа!

(ОПБ)

ПЕРЕДРІЗДВЯНА ЧЛЕНСЬКА ВЕЧЕРЯ
Гамільтон, Онт.

Наш відділ ім Лесі Українки в Гамільтоні улаштовує кожного року Передріздвяну членську вечерю, з якої прихід призначує на журнал „Промінь". Обговорюючи на зборах справу такої вечері, спочатку була думка, чи не було б добре таку вечерю відбути в ресторані. Після кокоткої дискусії пані М. Пилипюк і пані М. Білоус погодились занятися справами такої вечері для членок відділу таки у залі Собору Св. Володимира.

Передріздвяна членська гостина відбулась 21 грудня 1971 р. Простору нашу залю членки прибрали по святочному: по одній стороні залі був застелений стіл вишиваним обрусом. На середині стола стояв букет живих квітів, а по боках срібні свічки і три торти, а навколо гаряча і холодна пожива. Це була вечеря, так звана — „смоґерс борґ". Гості самі себе обслуговували — набирали

на тарілки те, що їм найбільше смакувало, засідали до столів, що застелені обрусами знаходились в протилежній частині залі. На тих столах також стояли у вазочках квіти. Всі були дуже вдоволені також вечерою. Гостей при дверях вітали пані М. Пилипюк і пані М. Білоус. Обидві вони були убрані в довгих сукнях. За головний стіл вони запросили членок заряду і о. В. Федака.

Святочною програмою керувала голова відділу пані М. Пасека. Вона привітала членок і гостей і представила заряд відділу на 1972 рік. Молитву перед вечерою провів о. В. Федак. Вечеря проходила в гарнім товариськім настрої. Після вечері слідувала програма. Пані Пасека попросила до слова о. В. Федака. Отець Федак говорив про свята Різдва Христового.

Від освітнього комітету промовляла пані Анна Токарик. Вона пояснила, яке значення має для нас така спільна членська імпреза, закликала продовжувати цей гарний звичай, який уже увійшов у традицію нашого товариства, має вже свою властиву форму і свої звичаї, тут виробляється більше товариського життя, прив'язання до своєї організації та дружні відношення членок одні до одних. Пані Дарія Бродгед продеклямувала „Ялинка". Пані В. Логин говорила про звичаї і забобони, пані О. Кульчицька про віру в Бога, пані Д. Бродгед про Різдво. Після коротких промов всі спільно проспівали кілька колядок. По цім членки обмінялися подарунками. Пані М. Грицьків вручила подарунок від членок голові відділу пані Пасекій, побажала їй здоров'я та успішно керувати працею в організації. Голова подякувала членкам за такий гарний подарунок. Кінцеве слово сказала пані Гребенюк, зложила подяку господиням та учасникам вечора, а зокрема паням М. Пилинюк і М. Білоус за улаштування такої, особливо гарної вечері.

Пані Анна Токарик говорила про журнал, його завдання для нашої організації, закликала членок передплачувати і піддержувати його пожертвами. Збірку на журнал провели пані Наталя Бал і Галя Козак. Членки зложили на пресовий фонд журнала $25.00. На закінчення учасники вечері проспівали многоліття пані Ядинцюк, з нагоди дня її уродин.

Марія Пелепяк, рефер. „Променя".

Зліва направо: Марія Барбаза і Марія Зазулик

З НОВИНОК У САРНІЯ, Онт.

Відділ Доньки України

Скромно і тихо виконує свою працю жіноцтво при церковній громаді у Сарнії, Онт. Нас немає багато, лише 16 членок, але всі щиро й віддано працюють для загальної справи.

Сьогодні хочемо оповісти про двох наших піонерок, їх працю для громади і організацій взагалі. На знимці зліва направо бачимо Марію Барбазу, вдову по Юрію Барбазі з дому Виклюк, з Черновець. Пані Барбаза вже довгі роки працює на громадській ниві. Спочатку при Товаристві Просвіта, а тепер при Українській Греко-Православній Церкві Пресв. Тройці в Сарнії, Онт. Пані Марія Барбаза подарувала один акер землі на площу для Церкви. Також грошеві пожертви є надзвичайно великі. Пані Барбаза має троє дітей. Михайло і Фрозина в Сарнії, а Василь вчителює при університеті у Вінніпегу.

Друга заслужена піонерка, що стоїть на знимці поруч пані Барбази є пані Марія Зазулик, з роду Глясевих з села Попельники в Галичині. До Канади приїхала до чоловіка Івана. Обидвоє вони є щиро жертвенні і не лише в Сарнії, але вмеблювали дві кімнати в Колегії Св. Андрея. Пані Зазулик вславилась своїми вишивками та мережками. Її вишивки можна побачити в церкві на престолі де лише потрібно. Обидві ці піонерки є знані як добрі господині у громаді та їх помічниці — пані Куць і пані Харик. Вславились вони своїми голубцями, варениками (пирогами), як також пасками і писанками. Руки їх ніколи не спочивають. На світлині бачимо, як вони приготувались до осіннього базару. Усі ті речі були на продаж.

Цей наш базар в Сарнії був дуже успішний, приходу з нього було $1,089.00. Речі на розігравку дарували пані Барбаза, пані Ковалишин і пані С. Тичинов. Всі членки відділу щиро й охочо працювали, бо нас є лише 16, а праці багато. Цього року ми злучили Сестрицтво і відділ Доньки України в один заряд, якого очолила пані Анеля Новосад.

За заряд

А. Новосад, голова
Одарка Стратійчук, секр.
Марія Гаврилюк, касирка.

ЗУСТРІЧ І ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ ТА РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ

Валей, Бр. Колюмбія

Субота дня 18 грудня, 1971 року залишиться милим і незабутнім спомином для всіх тим обсерваторів і українських родичів, які того вечора зійшлися до Українського Православного Центру, щоби за традиційним звичаєм вже в Валейській громаді відзначити Свято-Миколаївський вечерок.

Власними силами того вечора Рідної й Недільної Школи під управою шкільного директора Всеч. о. П. Блажука, як також зо щирою співпрацею голови Батьківського Комітету пані Марії Сташин і з допомогою учительок: пань: Петруньки Коновальчук і Анни Лисак, які були відповідальні за дикорацію сцени, а їм допомогли добр. П. Блажук, Оленка Антонішка і пані Марія Сташин (і пані Ольга Воробець), відбувся дуже вдалий концерт, у якому взяла участь майже вся шкільна молодь і члени Союзу Української Молоді Канади з місцевого відділу ім. Леоніда Білецького.

Вступне слово виголосив до привабних українських родичів і молоді шкільний директор, який звернув увагу привабним про значення і традиційність відзначення Свята Миколая, як про символ його доброти і милосердя, що вже довгими століттями зберігається це Свято серед нашого побожного українського народу, яке одночасно попереджує і святочно підбадьорує вірних християн до урочистих святкувань Рождества Христового.

Першу із черги дуже вміло відограли цікаву і художню точку учні Рідної й Недільної Школи „Різдв'яну Ялинку". Головну ролю в цій частині відограли учні: Катруся Лисак, Марта Грицюк, Наталя Грицюк, Патрусь Блажук і Давид Лисак, а звідки взялася ялинка гуртовно продеклямували: Таня Лисак, Славко Сташин, Даруся Антонішка, Олександер Коновальчук, Маруся Воробець, Дона Воробець, Павлусь Лисак, Славко Воробець, Діяна Татарин, Домка Воробець, Синдія Татарин і Катерина Воробець.

Слідувала наступна точка гуртовим співом учнів „Бог Предвічний", що вміло виконали учні Рідної й Недільної Школи під мистецьким проводом о. П. Блажука. З черги відбулася дуже декоративна сценка „Дитячий Вертеп", що в нім дуже важливу ролю відограли всі учні. Цією точкою наша молодь неначе перевела приявних з буденного до чогось такого душевно радісного і святочного та підбадьоруючого захоплення, а головно, коли вся молодь прекрасно колядувала: „Слава Богу Заспіваймо" і „Вітай Ісусе".

Сценка з гостини Св. Миколая у Валей, Б. К.

Одним із кращих картин слідувала постановка: „У Тиху Ніч" інсценізація під акомпанімент Петруся Блажука на акордіоні; Різдво Христове, в якій були головними дійовими особами: Давид Лисак і Даруся Антонішка, з участю в чудових перебраних строях: ангелів, трьох царів і пастушків. Ця імпозантна частина чарувала глядачів. Величавість цієї святочної імпрези закінчилася дуже величаво, бо таки прибув і загостив цього вечора до Народного Дому добродушний і всесердечний Святитель Миколай, якого дуже тепло і чутливо привітала наша уся українська молодь піснею: „О, хто, хто Миколая любить".

Цього року дуже влучно, уміло і велично виконав цю найголовнішу ролю Миколая, п. Іван Пушка — артист маляр, який своєю талановитістю і фаховими здібностями доцільно надав великої поваги і збільшив святочність і зобразивши символ люблячої постаті Святого Миколая, який і цього разу з правдивими рисами обличчя і теплою усмішкою обдарував наших дітей учнів Рідної й Недільної Школи гарними подарунками. Тільки шкода буде для тих, які не прибули на це Свято, осталася одна прогалина, але ми віримо, що у майбутньому цю прогалину буде заповнено, тоді і для нашої молоді буде багато цікавіше і ще з більшою заохотою виступати на сцені, коли заля буде заповнена українськими родичами. Тоді не будемо робити кривди ні самі собі і своїм дітям, ні Рідній Церкві і Українському Народові.

Присутній

МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР

Лондон, Онт.

Від деякого часу, зберігання наших культурних цінностей, мистецтва й традицій стає предметом заінтересування чимраз то ширшого українського загалу. І наш відділ, в міру своїх можливостей, старався піддержувати рідне горіння, як участю в культурному житті між своїм громадянством, так і виступами перед іншими етнічними групами, щоб виявити високу культурну якість і мистецьку минувшину свойого народу.

В рамцях цієї діяльности, в суботу, 4. XII. 71, веч., у Параф. Залі Української Православної Громади, наш відділ, заходами його голови пані С. Степанюк і цілої управи — врядив т. зв. Мистецький Вечір. Це була досить складна, як на наші обставини й імпозантна імпреза. Вона складалася з вистави українського народного мистецтва, з його основними галузями як духової, так і матеріяльної культури народу, доповіді про українське мистецтво в загальнім і його примінення в житті, яку виголосила пані Ганна Степанюк-Троян, та з показу зразків українських історичних і народних строїв ріжних часів, станів і провінцій. Переважаюча більшість виставового матеріялу, головно з образотворчої

ділянки, кераміки й різьби, а в цілості показувані одяги — були привезені доповідачкою, пані Ганною та її мужом д-ром Ол. Трояном з Тотонта. Всі строї були ласкаво визичені з музею Сх. Екзекутиви Союзу Українок в Торонто.

Імпрезу відкрила привітом пані С. Степанюк. Культ.-освітня референтка добр. К. Дебрин, переводячи програму представила доповідачку пані Г. Троян, яка говорила про українське мистецтво, його важливість для нас під цю пору й примінення в практичному житті.

Приваблюючою атракцією був показ прозірками історичних одягів (Кн. Ольги, Володимира В., Короля Данила, Анни Ярославни, Дворянки, козак), та моделювання українських народніх строїв (2 хлопці й дівчина, київський, полтавський, 2 буковинські гуцульський); також, було показано моделями примінення українського мистецтва (вишивок) у практичному житті. До всіх показів одягів давала двомовне пояснення пані Г. Троян, переносячи присутних у століття минулого і вичерпно пояснюючи історичні, соціяльні і етнічні причини ріжниць цих одягів, їх опис і пристосування до оточень на широкій українській землі.

Моделювання одягів виконували діти Р. Школи, дівчата одумівки й членки відділу. Імпозантне враження робила систематично впорядкована вистава мистецьких речей, яка охоплювала всі головні галузі: образотворче, архітектуру, письменство, музику, кераміку, різьбу, а головно народне мистецтво з його ручними виробами (вишивки, писанки, тощо).

Між присутніми на вечорі були й не українці. Якщо чисельно публика, нажаль, не конче дописала, то морально успіх вечора перейшов сподівання. Імпреза ця була одинока дотепер цього рода у нас, цікава й дуже корисна. Її врядження, хоч в меншому, як де інде, розмірі, було на належному поземі мистецького показу; її виконання вимагало не лише багато праці, але й уміння цього діла, та великої любови до культури рідного народу. Треба вірити, що імпреза залишить добрий слід в серцях лондонців, а головно — молодого покоління; це й є те, чого ми прагнемо.

Тому, ми належно оцінюємо цей труд, і всім співучасницям за нього сердечно дякуємо; в першу міру доповідачці пані Ганні Троян, яка була душею вечора, її мужові п. д-рові О. Троян за перевезення речей, Управі Музею Сх. Екзекутиви Союзу Українок за визичення одягів, виконавцям моделювання, всьому жіноцтву за поміч, і гостям, яких присутність оправдала заходи управи відділу для врядження цього культурного вечора. Справедливо, його можна назвати завершенням цілорічної праці відділу.

На закінчення о. Настоятель М. Дебрин сердечно подякував доповідачці й всім за все; пані С. Степанюк попросила всіх до чаю; при ньому присутні оглядали виставу, мінялися враженнями вечора.

Добр. К. Дебрин, культ-осв. реф.

БЛ. П. МАРІЯ В. ЛАЗАРУК

Смокі Лейк, Алберта

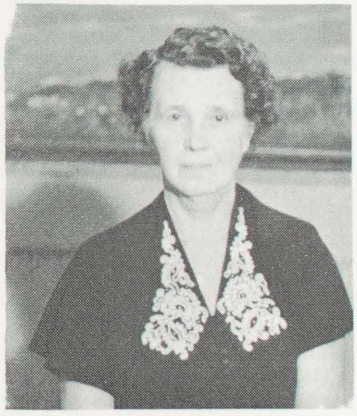

Бл. п. Марія Лазарук

Дня 26 грудня 1970 року у лікарні в Едмонтоні упокоїлась в Бозі наша піонерка і почесна членкиня відділу Союзу Українок ім. Ольги Кобилянської, бл. п. Марія Лазарук.

Народилась Марія В. Лазарук в родині С. Крицул, на Буковині 13 жовтня 1894 року. До Канади приїхала Марія разом з родичами і братом в молодому віці. Родина поселилась на фармі коло Смокі Лейк. 31-го січня 1912 року Марія вийшла заміж за Василя Лазарука, з яким прожила щаслива 43 роки. Родина Лазаруків займалася фармерством аж до 1920 року, коли переїхала до міста і тут управляла крамницею. В. Кілька років опісля відкрили вони гараж. Тому, що своїх дітей в них не було, вони прийняли дітей свого шваґра і сестри, які залишились круглими сиротами — хлопця Василя і дівчину Сандру Рацой. Для тих дітей вони були не тільки добрими родичами, але також виховали їх в християнському дусі і національній свідомості. Тепер Василь і дружина є активними членами нашої громади і взагалі беруть участь в громадськім житті.

Марія В. Лазарук любила свою рідну церкву, цікавилась просвітнім та культурним українським життям. Від заснування Української Православної Церкви вони обидвоє з чоловіком були одні з перших членів. Так само Марія Лазарук була одна з перших членок заснування відділу Союзу Українок ім. О. Кобилянської. Була вона також сестрицею ім. св. Анни. Посвятили вони багато часу і праці в організаціях, були щедрими жертводавцями. Великий жаль і біль пережила Марія В. Лазарук, коли її чоловік бл. п. Василь несподівано помер у 1955 році, залишаючи її з сином та родиною. Донька Сандра також відійшла у вічність в розквіті життя. Дбали вони про неї і старались їй дати усе те, щоб її життя було легке і веселе. Покійна Марія ніколи не відказала помочі родині, близьким і сусідам, а що до відділу і сестрицтва, то вона завжди була одною з перших.

Панахиду відслужив о. Греділь 29 грудня у вівторок, а в середу, 30 грудня в Українській Православній Церкві відбувся чин похорону. Бл. п. Марія лишила у смутку сина Василя, чотирьох внуків і сім правнуків. Похоронена Марія В. Лазарук на цвинтарі в Смокі Лейк поруч свого чоловіка.

Вічна Їй Пам'ять!

Розалія Російчук

ЯК ПРАТИ МЕРЕЖИВО

Щоб мереживо коміра чи жабо не рвалося під час прання, його кладуть у літрову банку з мильною водою або розчином прального порошку, накривають кришкою і кілька хвилин струшують.

У такий же спосіб споліскують, міняючи воду, поки не стане чистою.

Розвішують переживо не вижимаючи.

Чи ви вже вислали вашу передплату на рік 1972? Коли ні, не забудьте зробити це ще сьогодні.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

Відділ Доньки України Роблін, Ман.

Річні збори відділу відбулися 1-го грудня 1971 р. в залі під церквою в присутности 17 членок. Збори відкрила голова пані Одарка Халанчук. Після спільної молитви вшановано померших членок хвилинкою мовчанки. Зборами керувала голова пані Халанчук, секретарювала Параскевія Капець. Членки заряду та комітети здавали звіти.

Діяльність товариства: За рік відбулось 11 місячних зборів і одні надзвичайні, на яких членки вітали голову пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітобі пані Марію Білоус. Цього року членки знов приготовили торбинки-подаруночки дітям на день св. Миколая. На Святий Вечір членки доручили пачечки з подарунками для хворих в шпиталі і старших людей в домі старших громадян. Під час Різдвяних свят, членки спільно з членами церковної громади ходили колядувати, видали вечерю під час св. Місії та пирогове пущення. Ми відбули храмовий обід, приготовили курячу вечерю, осінній базар і три випродажі печива. Наше товариство дало поміч чотирьом родинам з похоронними і поминальними обідами та перекусками. Членки помогли приготовити й видати вечерю для окружної забави, як також гостили перекускою і вечерою сумківців на їх з'їзді в Роблині. Дали поміч у приготуванні чотирьох весіль.

Наш відділ цього року відсвяткував роковини Шевченка, Лесі Українки, День Матері. Членки брали участь в окружнім з'їзді в Давфині. Сумківці Одарка Проник, Д. Корчак і Д. Гаврилюк брали участь у програмі музичного фестивалю, який тут щороку відбувається. Наш відділ рішив подарувати чашу дівчині або хлопцеві від 14 років і вгору за найвищі оцінки в українській пісні. Від 1962 року наш відділ дарує чашу студентові в 9-тій клясі за найвищі оцінки в українознавстві.

Сестриці при церкві завжди дбають про прикраси і чистоту. Цього року пані Гаврилюк подарувала чотири вишивки на іконостас з боків. Пані Гаврилюк, пані Феденюк і пані Козменюк купили вісім свічників до церкви. Цього року наш відділ пожертвував гарну суму грошей на підтримку церкви.

Фінансовий звіт: З 1970-го року осталось в касі — $668.40, приходи в 1971 — $1,750.07, розходи — $1,082.03, в касі осталось — $1,336.44.

Заряд відділу на 1972 рік: Голова — Павліна Бугера, заст. голови — Савеля Пуршега, секретарка — Анна Горбай, секр. оголошень — Галина Філевич і Анастасія Столярчук, касирка — Марія Фітьковська. Сестриці — Марія Проник, Марія Швайківська, Леонтина Піць, Марійка Гаврилюк, Василина Проник і Євдокія Корчак. Базаровий комітет — Марія Хіць, Євдокія Корчак, Текля Феденюк, Марія Швайківська, Марійка Гаврилюк, Анастасія Чесник і Ольга Войтюк. Телефонічний комітет: Мирослава Горбай і Христя Вовчук. Референтка відвідування хворих — Василина Проник. Контрольна комісія — Домна Корчак, Мирослава Горбай і Параскевія Капець. Господині — Текля Феденюк, Леонтина Піць і Савеля Пуршега. Комітет обідів — Євдокія Корчак, Анна Капець і Анна Горбай.

Параскевія Капець, секр.

ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ Норт Бетлфорд, Саск.

Річні збори відділу відбулися 15-го листопада 1971 р. в церковній залі. Збори відкрила голова пані М. Сохацька, яка була також предсідницею зборів. Молитву провів Всеч. о. С. Зузак. Секретаркою зборів була пані добр. Галя Зузак. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померших членок. По цім слідували звіти членок управи і комітетів.

Впродовж року відбулось 8 місячних зборів та 3 засідань заряду. Імпрези, що відбулися впродовж року: свято героїнь, роковини Шевченка, Йорданська Свята Вечеря, спільне свячене, 20-ліття митрополії та 100-ліття Лесі Українки. Цей ювілей святкував наш відділ спільно з відділами Редфілду, Витків, Ґлеслину. Ця імпреза відбулась ю Норт Бетлфорді. Доповідачкою на цім святі була гостя з Едмонтону, пані Ольга Лукомська, яка виголосила реферат про життя і творчість поетки.

Для придбання фондів відділ влаштував 3 продажі печива, базар з чайним прийняттям, пущення, а також приготовляв обіди, вечері та перекуски на різні оказії. Відділ тричі висилав делегаток на з'їзди — провінційний до Саскатуну, крайовий до Едмонтону і на Конгрес УК до Вінніпегу. Відділ влаштував прощальне чайне прийняття для пані Теклі Зузак, мами о. С. Зузака, яка після шостимісячної гостини в Канаді від'їхала назад в Україну. Відділ щороку дає нагороди за найвищі оцінки в українській мові позаочного навчання. Комітети відвідували хворих у шпиталі, посилали членкам квіти та побажання і кошички зі свяченим на Великдень.

Наш відділ опікується українською і недільною школою, а на свято Миколая обдаровує їх ласощами.

Зі своїх доходів відділ вислав пожертви на такі установи: Крайовий СУМК, Інститут П. Могили, Музейну Фундацію, Рідношкільну Фундацію ім. Василя Сарчука, журнал „Промінь", провінційний і крайовий організац. фонд, на поборювання недуги рака, умово недорозвинених дітей та піддержував сумківську кандидатку на королеву в окружному з'їзді СУМК.

Фінансовий звіт: З року 1970 осталo в касі — $3,018.04, приходи в 1971 — $2,154.26, розходи — $1,862.27, в касі осталось $3,310.03.

Заряд відділу на 1972: голова — Докія Кіндрачук, уступивша голова — Марія Сохацька, заст. голови — перша — Михаліна Войтюк, друга — Тетяна Левчук, рекорд і кореспонд. секретарка — Марія Саранчук, заст. секр. — Олександра Іванчук, касирка — Савеля Лазарович. Референтку: освіти — Савеля Лазарович, „Променя" й архіву — Марія Герасимів, пресова кореспонд. Марія Бендас, бібліотеки — Катерина Маліцька. Комітети: Шпитальний — Ґеня Ґалевич і Катерина Друль; печива: Анна Стайко, Павліна Лютик, Анна Кіндрачук, Югася Дмитрук, Тетяна Левчук; телефонічний — Катерина Друль, Марія Ґрам'як, Ірина Липка; шиття — Ірина Липка, Ірина Ярмух, Марія Тимофійчук; української і недільної школи — Аделя Кіндрачук, Марія Чорнейко, Катерина Свистун. Учителі української і недільної школи — о. С. Зузак, Надя Бобик, Галя Зузак. Дітей в недільній школі навчають матері за чергою. Контрольна комісія: Марія Саранчук, Анеля Ничик і Савеля Харко.

Після вибору нової управи уступаюча голова, пані Марія Сохацька подякувала зарядові і комітетам за добру співпрацю як також членкам за їх допомогу в праці впродовж цілого року. Побажала новій управі найкращих успіхів. **Галя Зузак**, секр.

ВІДДІЛ ІМ. СВ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ
Лашін, Кве.

Річні збори відділу відбулись 28-го листопада 1971-го року. Збори відкрила голова відділу В. Демосюк. Молитву перед зборами провів Настоятель Митр. Прот. Єпіфаній Чижів. До почесної президії зборів були покликані: О. Єпіфаній, почесна членка Є. Товстюк і старша сестриця Є. Гела Предсідницею зборів була Т. Клемба, а секретарювала М. Тихонова. Збори вшанували світлу пам'ять померлих членкинь відділу, підспівавши їм „Вічная Пам'ять". Слідувало слово О. Настоятеля Є. Чижова. Прочитано протокол з попередніх річних зборів, слідували звіти заряду, комітетів і контрольної комісії.

Підсумок праці: членкині відділу брали активну участь у всіх церковно-громадських та культурно-національних імпрезах; читали реферати і доповіді та деклямували вірші. Відбули: Свято Книжки і преси, Св. Миколая, дві академії: Т. Г. Шевченка і С. Петлюри, „Крути", торжественно відсвяткували сторіччя з дня народження Лесі Українки у своїй громаді, взяли участь у святкуваннях в інших громадах. Подали допис про Лесю Українку до місцевої англомовної преси. Мали велику приємність вітати пані Ізидору Косач-Борисову. Улаштували „День Матері", взяли активну участь у підготовці і святкуванні Ювілейного Свята 25-ліття парафії Св. Юрія. До ювілейного комітету увійшли три членки з нашого відділу: Є. Товстюк, А. Данилевич і О. Штихно. Відбули свято в честь небесної покровительки нашого відділу — Св. Княгині Ольги, взяли (в Оттаві під час святкувань 50-ліття Відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Україні. Улаштували несподіванку „День Уродин" для голови нашого відділу В. Демосюк. СУМК і Рідна Школа щиро співпрацювали з нами тому й усі вище згадані свята були вдалими. До церкви придбали дорогі килими і дбаємо про чистоту. Впродовж року відділ відбув 16 громадських обідів і чайків. У різдвяний час ми ходили колядувати в користь церкви, на передодні Богоявлення ходили з щедрівкою.

Народнього мистецтва — вишивання і писання писанок серед молоді навчає О. Штихно, учителює в Рідній Школі Н. Латиш, у недільній О. Штихно і СУМКівка О. Демосюк. При праці у К. Червоному Хресті беруть участь: М. Ґонсов, Г. Царинюк і Д. Михальчин. Протоколи з усіх зборів і засідань були записані. Уся кореспонденція прочитана й обговорена на зборах. Анкету і бюджет до централі СУК вислали. Членок, що вплатили членську вкладку нараховуємо 44. Впродовж року членкині працювали щиро й віддано для добра відділу і церкви. На внесок контрольної комісії збори уділили абсолюторію уступаючому заряду.

Фінансовий звіт: Сальдо з 1970-го року — $819.86. Прихід у 1971 р. — $1,101,86. Разом — $1,921.72. Розхід у 1971 р. — $1,534.57. Осталось в касі — $393.44 (надвишка $6.29).

Відділ дарував: На місцеву церкви Св. Юрія — $1,000.00, на церкву Успіння Пр. Богородиці в Оттаві, Онт. — 100.00, на пресовий фонд журнала „Промінь" — $81.00, на СУМК — $60.00, РУШ — $25.00, на Недільну школу — $21.55. Квіти для хворих членок — $47.32, на організаційний фонд СУК — $10.00, на Кан. Червоний Хрест — $10.00 і ін.

Заряд відділу на 1972-ий рік був перевибраний у повнім складі: голова — В. Демосюк, заступниці голови: — І. Гела, А. М. Сав'юк, секретарка рекордова і кореспонденційна — М. Тихонова, секретарка фінансова — О. Штихно, касирка — Л. Рудич.

Референтки: культ.-освітні: Т. Клемба, В. Кисленко і О. Штихно; СУМКу — О. Штихно; шкільництва — Н. Латиш; журнала „Промінь" — М. Тихонова; домашньої економіки (господині): А. Данилевич, О. Яковенко, Н. Івак; добродійні праці: А. Кравченко і А. Г. Сав'юк. Представниця до церковної громади — Є. Гела. Комітет Канадійського Червоного Хреста: М. Ґонсов, Г. Царинюк, Д. Михальчин. Сестрицтво: Є. Гела, Д. Максимич, В. Морган. Відвідувачі хворих: Є Гела, і Г. О. Царинюк. Контрольна комісія: Т. Клемба — голова, Н. Лазоренко і А. Козінська — члени. **М. Тихонова**, секр.

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Фовм Лей, Саск.

Річні збори нашого відділу відбулися 17 листопада 1971 в Українськім Народнім Домі. Голова відділу пані Марія Франко відкрила збори спільною молитвою. Звіти з цілорічної праці здавали членки заряду.

В минулім році членки проробили досить гарну працю. Збори відбувалися кожного місяця. У січні наш відділ занимався розваговими програмами для мешканців пансіону для старших і хворих: кожної середи вечером відбувалась якась забава, концертові точки, музика, коляди, бінго та іменний чай. Це все влаштовували членки при помочі сумківців. Також на Святий Вечір членки приготовили Святу Вечерю для мешканців пансіону для старших. На Великдень ми приготовили і занесли їм посвячену паску. За все це вони були дуже вдячні. Наші членки при помочі інших товариств міста, приготовили прийняття для студентів першого року в Саскачеванськім університеті. Приготовили й видали різдвяний бенкет для працівників у лікарні і „норсінг говм". Приготовили і видали дві весільних вечері, обід на два похорони і три поминальних обіди після Служби Божої. Зимовими вечорами вишивали ковдру, яку дали на розігравку на базар, що відбувся в червні. Влаштували продаж Великодного печива, пасок, писанок та чай перед Великоднем. Приготовили храмовий обід у липні і осінню вечерю в жовтні.

Відділ дав нагороду студентові $50.00 за найвищу оцінку в українській мові — нагороду одержала панна Лаврентія Попик з Вест Бенд, Саск. Ми відновили членство в місцевім музеї. Купили українських книжок і замовили дві передплаті журнала „Промінь" — один для „нирсинг говм", а другий для відділу. Для церкви покупили вази на квіти та інше, дали подарунок для п-ва Головатих з нагоди їх ювілею, купували овочі для хворих, давали поміч іншій добродійній організації. Членки брали участь у спільній молитві та у фестивалі колядок. Відвідували хворих в шпиталі і дома, засилали квіти та картки побажання. Наші членки оцінюють працю пров. управи в Саскачевані, а зокрема ми вдячні пані Олі Гавриш, яка в часі свого головства відвідала наш відділ.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

БУКОВИНСЬКА КУКУРУДЗЯНА НАЧИНКА

1 мала цибуля, посічена
½ горнятка масла або смальцю
1 горнятко кукурудзяної муки
½ ложечки соли
2 горнятка зимного молока
2 горнятка гарячого молока
2 яйця

Усмажити цибулю з маслом або смальцем на легко румяно; додати кукурудзяну муку і сіль і разом все смажити на вільнім вогні, мішаючи весь час. Додати зимне молоко, розправити і як починає гуснути, долити гаряче пражене молоко. Варити на вільнім вогні 10 хвилин, мішаючи весь час. Відставити набік. Вбити яйця і домішати до маси. Виложити у вимащену ринку і пекти в мірній печі (350 ступенів) 1½ до 2 годині. Цей припис вистарчає на шість осіб.

ОСЕЛЕДЦІ В ОЦТІ

До оцтування взяти звичайні оселедці. Вибрати грубі червоні, вимити і вимочити 24 годин. Відцідити, очистити, уложити в слоїку, перелożити платками цибулі, цитрини; переварити оцет із цибулею і оливою а коли прихолоне, залити селедці, закрутити слоїк і дати в холодне місце. За 2-3 дні готові до ужитку. Покраяти на кусні, уложити на полумиску, молочко посікти з цибулею і розмішати з оливою. Прибрати маринованими грибами та всякою яриною в оцті і оливі.

КРЕНДЛІ

Крендлі — це популярна українська назва дрібного печива, виробленого на форму прецлів. Тісто не крендлі може бути багате дріжджеве або крихке, як на тістечка. До тіста нижче поданого припису можна додати мелених мігдалів, як хто бажає.

1 горнятко масла
1 горнятко цукру
2 жовтки
1 ложечка тертої цитринової шкірки
1 ложка цитринового соку
1/8 ложечки соли
2½ горнятка пересіяної муки

— — — — —

2 білки, вбиті
½ горнятка дрібно січених мігдалів
¼ горнятка цукру

Утерти масло з цукром на пухку масу. Додавати по одному жовткові і за кожним добре вбивати. Домішати цитринову шкірку, сік і сіль. Замісити мукою. Тісто має бути вільне, але не рідке. Не кожна мука однакова і деяка рідне в тісті. Це треба мати на увазі. Спечені крендлі мають затримати свою форму, а не злитися разом. Захолодити тісто, щоб далося виробити і щоб не злилося в часі печення. Брати тіста малими кусочками і викатати 6 до 7 цалів валочок грубости олівця. Тоді уформити подовгастий перстень, перехрещуючи рамена кінців, і звернути кінці до середини перстеня у протилежні боки. Кому це неясне, хай приглянеться формі прецлів, які скрізь у крамницях продаються. Вироблені крендлі мачати в легко вбиті білки, а відтак у горіхи, змішані з цукром. Класти рідко на вимащену бляху. Пекти у мірно гарячій печі (375 ст.) приблизно 12 хвилин.

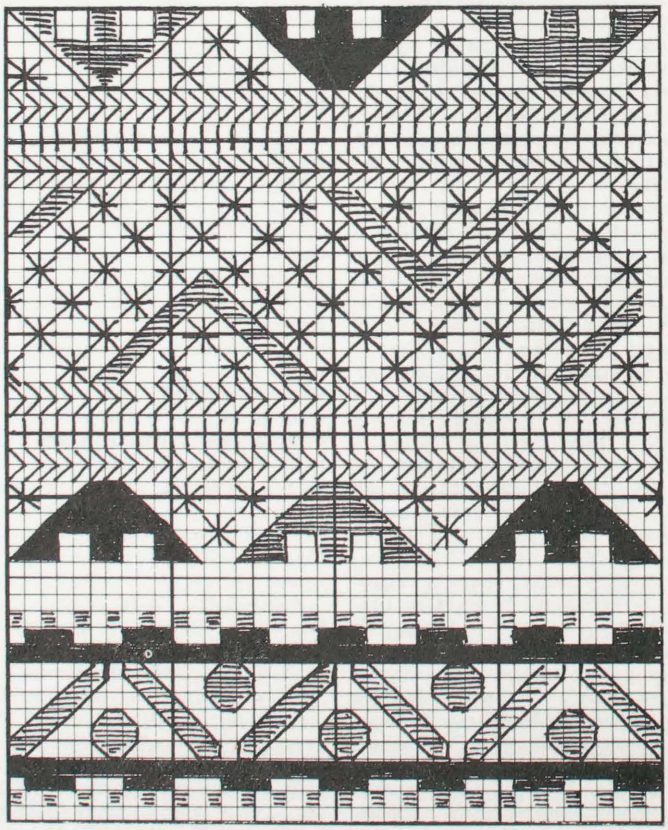

Делікатний взірець виконаний в двох красках хрестиками, гладю; косочки — жовті, драбинка — чорна, зірки — чорні.

■ чорна = жовта

Вишивка дуже гарно презентується на синьо-пастелевій матерії на блюзку і суконку.

Музей східньої Канади.

Заряд відділу на 1972 рік: голова — Марія Франко, І заступниця — Е. Литвинюк, 2-га заст. — А. Кітцул, секретарка — В. Гаррис, касирка — Д. Колибаба. Контрольна комісія — М. Головата і М. Крисовата.

За відділ — **Веронія Гаррис.**

(Рідна школа, докінчення з ст. 11)
шкільництвом, що помагають організувати рідне шкільництво, що посилають дітей до рідних шкіл, і дійсно інтересуються поступом і вихованням своїх дітей. На цім відтинку рідного шкільництва є дуже багато трудної але конечної організаційної і освідомлюючої праці. Батьківські Комітети поодиноких розгалужень рідного шкільництва мусять стати тими основними посередниками в оживленні державного шкільництва. Треба надзвичайних спільних зусиль щоб це здійснити.

Коли ж у нас аж такі труднощі, то чому взагалі не зріктися державного шкільництва й не звернути всі свої сили на розвій рідного шкільництва? . . . . . Відповідь на це дуже проста, — рідне шкільництво само собою не втримається між канадськими українцями, і не дасть того конечного зв'язку між технічним і виховним навчанням нашої молоді. Візьмім пересічну чотири або п'ять-річну рідну школу. У такій школі треба щонайменше два роки, щоб вивчити дітей **елементарної усної мови,** є два додаткових роки, щоб хоч трохи поглибити це знання і вивчити грамоти. І що це значить у світлі дійсного знання? Такі випускники цих рідних шкіл були б менше-більше технічно й духово підготовані вписуватися, без страху і без плачу, на курс сьомої кляси української мови в державних школах; але це не значить, що вони якісь дійсні ґрадуанти українознавства, бо поправді вони не зрілі ані віком, ані знанням вивчати трудніші літературно-історичні дисципліни.

Сильні виховні впливи дійсно починаються у вищих клясах, де студенти вже настільки зрілі віком, що можуть якслід оцінити шедеври української виховної літератури із творів Шевченка, Франка, Лесі Українки, Коцюбинського та інших, — це теж відноситься до важливих подій з нашої сумної, але славної історії, що насвітлюють довголітню боротьбу за самозбереження й свободу.

І остаточно, лише спільне рідно-державне шкільництво зможе послідовно заохотити й повести нашу молодь до дальших студій українознавства на університетах Канади.

Збираючи до купи всі ці думки, ми таки мусимо зайняти становище, що рідне шкільництво є передумовою здорового розвою державного шкільництва, і що взаємний розвій і повна координація обох систем зміцнять і поставлять на тривкий ґрунт наше рідне шкільництво взагалі.

ДО ЗВІТУ ПРОВ. З'ЇЗДУ В САСКАТУНІ, що був поміщений в журналі ч. 2 на стор. 23 додаємо: Референтка Української Школи вибрана пані Софія Стратійчук з Саскатуну.

Ім'я членок, що входили до номінаційної комісії: О. Гавриш, П. Чабан, Д. Керелюк, К. Маліцька, Л. Вінтоник; до резолюційної: Л. Івасюк, С. Стратійчук, добр. Ю. Стеценко, добр. О. Бойчук, М. Котелко, М. Дорош і С. Шкварчук.

Розігравка під час з'їзду — 1-ша Ф. Бойчук, Саскатун, 2-гу — І. Рубашевський — Давфин; двох книжок „Чверть століття" — П. Ковальський — Кемсек, Д. Гриньків — Йорктон.

На орган. під час з'їзду — пані Розалія Борса — Саскатун — $5.00.

Східня Екзекутива Союзу Українок у Виндзорі засилає глибоке співчуття своїм трьом членкам: пані Е. Степовій у Ґримзбі по утраті свого брата і паням О. Сушко в Гамільтоні та О. Куць у Ошаві по утраті вуйка, бл.п. Петра Ґур'яна, який упокоївся 11 січня 1972 року. Складаємо нев'янучий вінок на його свіжу могилу та засилаємо $5.00 на журнал „Промінь".

За управу Східньої Екзекутиви І. Римар, секр.

— — — —

В пам'ять моєї дорогої мами, бл.п. Анни Бубнів, яка відійшла у вічність 1927 року в м. лютім, в роковини її смерти, складаю нев'янучий вінок. На журнал „Промінь" $5.00.

Параскевія Стефанюк, Едмонтон

УРОДИНИ МАРУСІ БЕК

Що чотири роки, українська громада міста Дітройту, обходить святочно уродини своєї визначної та загально-любленої громадської діячки та щедрої меценатки української культури, Марусі Е. Бек.

Цього року, ми, об'єднані українські жіночі організації, а саме: Окружна Рада СУА, Золотий Хрест, ОЖ ОЧСУ та „Просвіта", влаштовуємо „Уродинний Бенкет" на честь Марусі Бек.

Будучи свідомі того, що Маруся Бек має много приятелів та послідовників в різних країнах, а особливо в ЗСА та Канаді, ми бажаємо довести до їхнього відома цю світлу подію. Ми певні, що многі з них схочуть прилучитись до нас, хоч би тільки привітами, віддати належну честь цій незвичайній особистості, що прикесла стільки слави та добра нашому народові.

Комітет.

Привіт для соленізантки прохаємо слати прямо на її адресу:

Hon. Mary V. Beck
2026 Cakman Blvd.
Detroit, Mich. 482338.

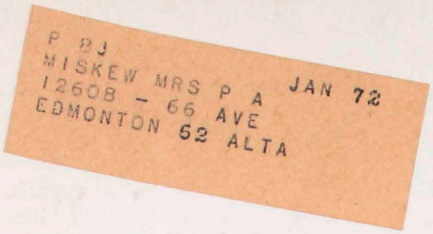

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Форт Френсес, Онт. — о. Ф. Осиченко доручив $65.00 на нові й відновлені передплати.

Брентфорд, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. А. Перожак — $92.50 на відновлені передплати.

Едмонтон, Алта. — Відділ С.У.К. при катедрі Св. Івана, реф. Л. Голубіцька — $30.00 на передплати

Торонто, Онт. — Анна Бойко — $42.00 на передплати.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. М. Гарбус $65.00 на відновлені передплати.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар $30.00 на передплати.

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Бельбас $'9.75 на передплати.

Мирнам, Алта. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. К. Ханасик — $50.00 на передплати.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Білоус $30.00 на передплати. Марія Андрейчук $10.00 на передплати.

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, реф. М. Гарасимів $40.00 на передплати.

Блейн Лейк, Саск. — Відділ ім. Х. Кононенко, М. Цьона $20.00 на передплати.

Роблин, Ман. — Відділ ім. Доньки України, Анна Горбай — $20.00 на передплати.

Винярд, Саск. — Софія Пилипов — $15.00 на передплати.

Торонто, Онт. — П. Дверничук — $25.00 на передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелепяк — $45.00 на відновлені передплати й жертву на пресовий фонд — $25.00.

Кемлупс, Б.К. — Відділ ім. Л. Українки на прес. фонд — $15.00.

Вінніпеґ, Ман. — Відділ ім. О. Кобилянської при громаді Св. Михаїла — $10.00.

Етелберт, Ман. — Відділ ім. Княгині Ольги, секр. А. Савчук — на прес. фонд журнала $10.00.

Едмонтон, Алта. — Відділ С.У.К. при громаді Св. Андрея, М. Демянів на кліше $12.00, на прес. фонд $8.00.

Глеслин, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, К Данилів — $6.00.

Стінен, Саск. — Відділ ім. Княгині Ольги, голова М. Козменюк — $30.00 на передплати, на прес. фонд $5.00.

Пані: Агафія Ґаба — Торонто, Онт. $10.00
Павліна Бугера — Роблин, Ман. 5.00
Параня Грицюк — Келґері, Алта. 5.00
М. Топоровська — Пайн Ривер, Ман. 5.00
Параня Стефанюк — Едмонтон, Алта. 5.00
Анна Койцан — Форт Френсес, Онт. 5.00
Анастасія Погранична — Ніяґара Фалс, Онт. 5.00
Люба Куць — Едмонтон, Алта. 5.00
Марія Кушнір — Вінніпеґ, Ман. 5.00
Веронія Слука — Де Па, Ман. 5.00
С. Степанюк — Лондон, Онт. 5.00
Ольга Шнурко — Мисисага, Онт. 5.00
Емілія Степова — Ґримзбі, Онт. 5.00
Текля Кравчук — Елфрос, Саск. 5.00
Д-ка Л. Боднарчук — Торонто, Онт. 5.00
Д-ка Марія Стефанюк — Давфин, Ман. 5.00
Параня Кузик — Інисфрі, Алта. 3.00

По $2.00: зложили пані: Розалія Ґовда — Едмонтон, Алта., Ніна Кузьменко — Лондон, Онт., Д. Стефин — Бімзвил, Онт., Катерина Шмігельська — Торонто, Онт., І. Р. Лакоста — Ст. Кетеринс, Онт., Анастасія Кос — Едмонтон, Алта., П. Дверничук — Торонто, Онт., А. Боднар — Порт Алберні, Б.К.

По $1.00 зложили пані: І. Химюк — Вінніпеґ, Ман. Кероліна Когут — Давнзвю, Онт., Федора Коваль — Милк Ривер, Алта., Марія Школяр — Едмонтон, Алта., Т. Бобро — Ст. Кетеринс, Онт., П. Блаженко — Стоні Крік, Онт., Анна Вахняк — Ґронлид, Саск., А. Бабляк — Монтреал, Кве., Марія Цьона й Розалія Кавулич — Блейн Лейк. Саск., К. Горбачевська — Монтреал, Кве., Марія Йонка й С. Іваницька — Торонто, Онт., О. Ситник — Гамільтон, Онт.

ПРИДБАЛИ НОВІ ПЕРЕДПЛАТИ

Пані: К. Луцюк — Вакав, Саск. 1
Анна Підручна — Вегревил, Алта. 1
Софія Пилипов — Винярд, Саск. 1
Анастасія Міненко — Ґримзбі, Онт. 1
Анна Звоздецька — Едмонтон, Алта. 1
І. Римар — Виндзор, Онт. 1
о. Ф. Осиченко — Форт Френсес, Онт. 7
М. Кузменюк — Стінен, Саск. 1
А. Перожак — Брентфорд, Онт. 3

ЗГОЛОСИЛИСЯ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ЗА ЖУРНАЛОМ

Віра К. Кенеді — Миннеаполис, Минн., Евдокія Ірійчук — Вікторія, Б.К.

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Ціна $4.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
10168 - 100th St., Edmonton 15, Alberta.